

Onderzoek naar verzwegen inkomen en vermogen in het buitenland

Handreiking voor grensoverschrijdend onderzoek bij recht op bijstand.

Inhoud

1	Bijstand en vermogen in het buitenland	3
1.1	Doel van deze handreiking	3
1.2	Het IBF in het kort	3
2	Voorkomen van regelovertreding	4
2.1.	Stel de juiste vragen op het inlichtingenformulier	4
2.2.	Vertel de klant over zijn rechten en plichten	4
2.3.	Voer een persoonlijk gesprek met de klant	4
2.4.	Vraag de klant zo mogelijk om een machtiging	5
3	Het indienen van een onderzoek bij het IBF	6
3.1	Wat kan het IBF voor u betekenen?	6
3.2	Voor u een onderzoek aanvraagt	6
3.3	Het indienen van een onderzoeksaanvraag bij het IBF	7
3.4	Uw rapport na een onderzoek	9
4	Het onderzoek in het buitenland	11
4.1	Turkije	11
4.2	Marokko	13
4.3	Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en Caribisch Nederland	14
4.4	Suriname	15
4.5	Europa	16
4.6	Overige landen	18
5	Gevolgen voor de bijstand	20
5.1	Schending van de inlichtingenplicht	20
5.2	Verzwegen inkomsten: Intrekking of herziening?	20
5.3	Toepasselijke vermogensvrijlating	21
5.4	Verzwegen vermogen: wat zijn de gevolgen voor het bijstandsrecht?	22
5.5	Besluit tot herziening of intrekking en besluit tot terugvordering	22
6	Beslagleggen	24
6.1	Vrijwillige aflossingsregeling	24
6.2	Beslag in het buitenland	24
7	Lijst van begrippen	25
8	Schema gegevensuitwisseling in het kader van de Participatiewet	28
9	Processchema signaal grensoverschrijdend onderzoek	29

1 Bijstand en vermogen in het buitenland

Als gemeente doet u er alles aan om misbruik van de Participatiewet (PW) te voorkomen en regelovertreding op te sporen. Wanneer een werkzoekende een uitkering aanvraagt, maar ook gedurende het bijstandsrecht, dan controleert en verifieert u alle gegevens die van invloed zijn op het recht of de hoogte van de uitkering. Daarbij kan sprake zijn van inkomen of vermogen dat zich in het buitenland bevindt. Het is daarom belangrijk ook te denken aan controles in het buitenland¹.

1.1 Doel van deze handreiking

In deze handreiking staat hoe het onderzoek naar mogelijk inkomen en/of vermogen buiten Nederland gaat. Hoe schakelt u het Internationaal Bureau Fraude-informatie (IBF) in en wat kunt u met de resultaten van het onderzoek? Omdat preventie steeds belangrijker wordt, doen wij ook aanbevelingen hoe u grensoverschrijdende regelovertreding kunt voorkomen. Dit is geen vaststaand eindproduct, dit document wordt aangepast wanneer de actualiteit daarom vraagt.

1.2 Het IBF in het kort

Uw aanspreekpunt voor onderzoek naar vermogen of inkomen in het buitenland is het IBF. Het IBF is onderdeel van de directie Handhaving van UWV en is opgericht voor de bestrijding van grensoverschrijdende regelovertreding op het gebied van de sociale verzekering en zekerheid. Het IBF is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangewezen als hét coördinatiepunt voor grensoverschrijdende uitwisseling van fraude-informatie. Het IBF doet de onderzoeken niet zelf, maar coördineert deze voor haar opdrachtgevers. Dit zijn bijvoorbeeld afdelingen van UWV (zoals Handhaving en Uitkeren), de gemeenten en sociale zekerheidsinstanties in andere landen.

1.2.1 Wat doet het IBF?

Een gemeente kan om informatie vragen bij het IBF als het gaat om controle en verificatie voor een bestuursrechtelijk onderzoek naar het recht op bijstand. Zijn voor een strafrechtelijk (opsporings)onderzoek gegevens uit het buitenland nodig? Dan is een internationaal rechtshulpverzoek noodzakelijk. De informatie kan dan niet worden opgevraagd via het IBF. Dit geldt zowel voor openbare als voor niet-openbare bronnen. Er is dus een strikte grens tussen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk onderzoek. Maar in een strafrechtelijk onderzoek (dat soms volgt op een bestuursrechtelijk onderzoek) mogen wel gegevens worden gebruikt die in het bestuursrechtelijk onderzoek zijn gevonden. In het proces-verbaal moet duidelijk worden beschreven hoe het onderzoek in het administratieve controletraject is uitgevoerd en welke gegevens zijn verkregen. In hoofdstuk 7 worden enkele strafrechtelijke aspecten van bijstandsfraude toegelicht.

1.2.2 In welke landen?

Gemeenten kunnen via het IBF een onderzoek laten doen in alle landen van Europa en daarbuiten. Wel is het zo dat een onderzoek in het ene land tot meer resultaten leidt dan in het andere land. Dit hangt af van de medewerking en de politieke situatie, maar ook van verdragsrechtelijke afspraken op het gebied van informatie-uitwisseling over uitkeringen, pensioenen of inkomsten. Soms heeft het IBF nog geen ervaring met onderzoek in een bepaald land of met de beantwoording van een bepaalde vraag. Toch gaat het IBF dan graag voor u na welke mogelijkheden er in dat land zijn.

1.2.3 Voorlichting

U kunt het IBF ook benaderen voor:

- Het geven van voorlichting en advies over onder andere fraudesignalen, fraudeconstructies, preventie van fraude, veranderde internationale wetten, regelgeving, beslaglegging in het buitenland en internationale trends;
- Het geven van presentaties over de diensten van het IBF;
- Het beantwoorden van vragen van gemeenten over grensoverschrijdende fraude.

Het IBF werkt samen met kennispartijen als VNG Naleving en de Sociale Verzekeringsbank. Samen richten wij ons op het (door)ontwikkelen van kennis en toepassingen. En willen we de wetgever optimaal kunnen informeren over knelpunten en toepassingsvraagstukken.

¹ Onderzoek in het buitenland vindt plaats als de uitkering in het buitenland daadwerkelijk is toegekend.

2 Voorkomen van regelovertreding

Gemeenten zijn bij de uitvoering van de Participatiewet beleidsmatig en financieel verantwoordelijk voor de bijstandsverlening. Deze verantwoordelijkheid houdt in dat u er (financieel) belang bij heeft toe te zien op de handhaving van de regelgeving van de PW. Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen. Maar wat kunt u doen om regelovertreding te voorkomen? Hierbij onderscheiden wij de volgende stappen:

1. Stel de juiste vragen op het inlichtingenformulier.
2. Vertel de klant over zijn rechten en plichten.
3. Voer een persoonlijk gesprek met de klant.
4. Vraag de klant zo mogelijk om een machtiging.

2.1. Stel de juiste vragen op het inlichtingenformulier

Als iemand bijstand aanvraagt, vult hij een aanvraag- of inlichtingenformulier in. Op dit formulier staan vragen over het eigen inkomen en vermogen. Het is dan belangrijk om te vragen naar het bezit van een woning buiten Nederland. Maar stel de vraag breder.

- Vraag naar al het inkomen en vermogen in het buitenland: Wijs de klant erop dat in geval van verzwegen vermogen de totale uitbetaalde uitkering teruggevorderd kan worden. Ook als de waarde van het vermogen lager is dan de uitgekeerde bijstand².
- Vraag naar bezittingen zoals huizen, appartementen (of gedeelde appartementsrechten) of eigen grond in het buitenland.
- Vraag naar verblijf (vakantieadres) in het buitenland.
- Vraag naar uitkeringen en pensioen uit andere landen.
- Vraag naar bankrekeningen buiten Nederland.
- Vraag naar Nederlandse én buitenlandse paspoorten en een mogelijk buitenlands identiteitsbewijs.
- Vraag naar het buitenlands persoonsnummer³ zoals bijvoorbeeld het Marokkaanse CIN.
- Noteer deze gegevens en maak kopieën van de voor- en achterkant van alle identiteitsbewijzen en paspoorten.

De klant moet altijd toestemming geven voor het gebruik van het Buitenlands Identificatie Nummer (BIN). En de reden en het doel hiervoor moeten duidelijk en begrijpelijk aan de klant uitgelegd zijn.

2.2. Vertel de klant over zijn rechten en plichten

De klant heeft rechten en plichten: een inlichtingenplicht (art. 17 lid 1 PW) en een medewerkingsplicht (art. 17 lid 2 PW). Deze plichten zijn van belang bij buitenlands onderzoek. Vertel de klant tijdens het gesprek welke rechten en plichten hij heeft als hij bijstand krijgt. En zet deze informatie in de folder die u meegeeft. Laat de klant weten hoe het zit met controle, vermogen, pensioen en het geven van onjuiste informatie.

- **Controle:** vertel dat Nederland in het buitenland controles houdt. Bij deze controles wordt bijvoorbeeld gekeken of iemand een (familie)huis, grond of inkomsten in het buitenland heeft.
- **Vermogen:** laat duidelijk weten wat vermogen is. En vertel dat vermogen in het buitenland ook meetelt voor een uitkering.
- **Pensioen:** vraag de klant naar eventuele pensioenrechten uit andere landen dan Nederland. Wanneer een klant deze rechten heeft, maar daar geen aanspraak op maakt, vraag hem dan dit toch te doen (meestal zijn dit voorliggende voorzieningen, zie begrippenlijst).
- **Onjuiste informatie:** maak de klant duidelijk wat de gevolgen zijn als hij onjuiste informatie aan u opgeeft. Geef concrete voorbeelden van de gevolgen. Bijvoorbeeld: het tijdelijk niet betalen van de uitkering, beslaglegging op een huis of aangifte bij het Openbaar Ministerie (OM).

2.3. Voer een persoonlijk gesprek met de klant

Via een persoonlijk gesprek met de klant komt u achter belangrijke informatie. Dit kan tijdens het invullen van het inlichtingenformulier. De kans is groot dat u informatie krijgt waar u wat aan heeft.

² Er is geen directe relatie tussen de hoogte van het vastgestelde vermogen en het bedrag van de benadeling. Voor het vaststellen van dit bedrag zijn meer gegevens van belang dan alleen de hoogte van het bedrag aan vermogen.

³ Bijstandsverlenende instanties (de SVB of gemeenten) mogen altijd, zonder enige aanleiding, controleren of de bijstandsgerechtigde volledige en juiste inlichtingen heeft verstrekt over zijn vermogen of inkomen.

Let tijdens het gesprek op de volgende punten:

- Voer het intakegesprek met de aanvrager van de bijstand, maar ook met de eventuele partner van de aanvrager.
- Vraag naar inkomen en vermogen in het buitenland.
- Vertelt de klant dat hij voor langere tijd naar het buitenland gaat? Vraag dan door. Waar gaat hij heen? Bij wie verblijft hij? Wat gaat hij doen?
- Gaat uw klant op vakantie? Vraag dan naar het vakantieadres. Check hierbij ook in- en uitreisdata in paspoort(en) om een indruk te krijgen van het reisgedrag van de klant. Als iemand jaren op hetzelfde adres vakantie houdt, dan is het huis op dit adres mogelijk zijn eigendom.
- Vraag uw klant een aantal keer tijdens het gesprek of hij alles wat besproken is begrijpt. Laat hem aan het einde van het gesprek hiervoor tekenen.
- Schrijf zelf ook op dat u die vraag regelmatig aan uw klant heeft gesteld.
- Kortom: wees nieuwsgierig en accuraat.

2.4. Vraag de klant zo mogelijk om een machtiging

Onderzoek in het buitenland kan mogelijk vereenvoudigd worden. Dat kan door de klant al tijdens de aanvraag van een PW-uitkering een machtiging te laten ondertekenen. Hiermee geeft de klant toestemming voor een onderzoek in binnen- en buitenlandse registers. Deze machtiging mag volgens artikel 41 lid 10 PW. Wijs hem er dan op dat hij moet meewerken (vanwege medewerkingsplicht), als een machtiging vereist is voor het opvragen van de informatie in het buitenland. Meld dat niet meewerken gevolgen kan hebben voor de uitkering.

Soms willen buitenlandse instanties alleen gegevens verstrekken als de betrokken persoon expliciet toestemming heeft gegeven. Een machtiging kan er dus voor zorgen dat onderzoekers in het buitenland gemakkelijker toegang krijgen tot niet-openbare bronnen.

Zie ook het Schema gegevensuitwisseling in het kader van de PW op bladzijde 28.

3 Het indienen van een onderzoek bij het IBF

Vermoedt u dat uw klant inkomen of vermogen heeft in het buitenland? Dan kunt u het IBF een onderzoek laten doen. In dit hoofdstuk leest u hoe u een onderzoek aanvraagt, welke gegevens u daarbij nodig heeft en hoe een onderzoek wordt uitgevoerd. In hoofdstuk 4 worden de bijzonderheden per land uitgewerkt en leest u welke aanvullende gegevens per land nodig zijn.

3.1 Wat kan het IBF voor u betekenen?

Onderzoek doen naar vermogen in het buitenland gebeurt al lang niet meer op individuele basis. Onlangs vonden er 'themaonderzoeken' met een zogeheten risicoprofiel plaats. Hierdoor denkt u er misschien ook over om onderzoeken te starten naar vermogen en/of inkomen van bijstandsgerechtigden in het buitenland. Vaak begint dat met het vaststellen van een zogeheten risicoprofiel. Dat lijkt gemakkelijk, maar dat is het niet. Naast het feit dat het vaststellen van risicoprofielen aan bepaalde en wettelijke eisen moet voldoen, is voor een onderzoek in het buitenland veel expertise nodig.

Het IBF heeft deze expertise. Onder het motto: 'Kennis delen is kennis vermeerderen' delen wij onze kennis graag met u, zodat u een grondig en zorgvuldig onderzoek kunt doen dat voldoet aan de gestelde eisen. Wij helpen u graag verder bij het doen van onderzoek naar vermogen en inkomen in het buitenland.

3.2 Voor u een onderzoek aanvraagt

Is er alleen een vermoeden van inkomen of vermogen in het buitenland? Dan is dat onvoldoende om een onderzoek aan te vragen bij het IBF. Een onderzoek moet altijd proportioneel zijn en voldoen aan het uitgangspunt van subsidiariteit. U weegt dus zorgvuldig de wederzijdse belangen af van de samenleving en van de betrokkene. En u gaat per geval na of een onderzoek het juiste middel is.

Een voorbeeld van een redelijk vermoeden is dat de werkzoekende vaak reist naar een bepaald land. Hoe meer aanwijzingen er zijn, hoe doelgerichter kan worden gezocht. Denkt u dat uw klant inkomsten heeft in het buitenland? Achterhaal dan of het inkomsten uit (zelfstandige) arbeid of inkomsten uit een uitkering zijn. Bij vermoeden van bezittingen moet ongeveer bekend zijn waar deze zich bevinden. Vaak is dit in de geboorteplaats. Hoe concreter de aanwijzingen zijn, hoe groter de kans is dat bezittingen te traceren zijn. Bij de onderzoeksmethoden voor vermogensonderzoek in het buitenland is het goed om rekening te houden met de uitgangspunten van de Centrale Raad van Beroep met betrekking tot het discriminatieverbod⁴.

Zie ook het Processchema signaal grensoverschrijdend onderzoek op bladzijde 29.

3.2.1 Heeft u voldoende aanwijzingen?

U krijgt op verschillende manieren aanwijzingen over mogelijk inkomen of vermogen in het buitenland. Bijvoorbeeld door:

- Informatie die uw klant u spontaan geeft;
- Informatie die u krijgt omdat u doorvraagt;
- Signalen uit het dossier;
- Anonieme verklaringen;
- Stukken van derden;
- Informatie van de politie of de Belastingdienst;
- Gegevens uit een onderzoek door de sociale recherche.

Vaak is het een combinatie. Bijvoorbeeld: (buitenlandse) stukken in een dossier, aflossing van omvangrijke schulden, regelmatig verblijf buiten Nederland of opvallende financiële transacties.

3.2.2 Uw klant vertelt zelf over zijn inkomen of vermogen

Als uw klant zelf vertelt dat hij inkomen of vermogen in het buitenland heeft, dan moet hij dit bewijzen. De gemeente beoordeelt of dit bewijs betrouwbaar is. Verifieer altijd de verklaring van de klant. De waarde op de aanslag onroerendgoedbelasting is in sommige landen niet erg reëel. Vindt u het bewijs onvoldoende? Dan is het in eerste instantie aan de klant om helderheid te verschaffen.

⁴ Uitgangspunten CRvB:

<https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Centrale-Raad-van-beroep/Nieuws/Paginas/Wat-is-toegestaan-bij-onderzoek-naar-bijstandsfraude-in-het-buitenland.aspx>

3.2.3 U hoort op een andere manier van vermogen of inkomen van uw klant

Hoort u bijvoorbeeld via de Belastingdienst dat uw klant vermogen of inkomen in het buitenland heeft? Heeft u concrete aanwijzingen? Leg dit aan uw klant voor. Bij deze stap wordt vaak geaarzeld, omdat uw klant het vermogen of inkomen daarna mogelijk probeert te verbergen. Bijvoorbeeld door het op een andere naam te zetten of door het inkomen aan te passen. De klant zal daarmee niet bereiken wat hij wil. In landen als Turkije en Marokko kan overzetting van tenaamstelling namelijk worden getraceerd. Hierdoor kan onterecht ontvangen uitkering in het verleden vaak nog worden aangetoond.

Turkije en tenaamstelling

Een wijziging van de tenaamstelling is in Turkije niet eenvoudig na te gaan, maar wel mogelijk. Bezit moet namelijk voor overzetting vrij van belastingschulden zijn. Deze aangiften blijven in de registratie van de gemeenten staan. Via het gemeentelijke belastingkantoor kunnen belastingaangiften worden nagegaan op naam. Daaruit blijkt tot welke datum een eventueel onroerend goed op iemands naam heeft gestaan. Alleen de persoon op wiens naam het onroerend goed staat, wordt namelijk aangeslagen voor belasting.

Het is ook mogelijk om dit uit te zoeken in het Kadaster. Dan moeten het Turkse identiteitsnummer en de gemeente waar het onroerend goed zich bevindt bekend zijn. Hiervoor zijn nodig: de exacte kadastrale gegevens of de naam van de 'koper'. Deze gegevens krijgt u in de praktijk meestal niet van de klant.

Marokko en tenaamstelling

In Marokko is het niet eenvoudig om inkomsten na te gaan. Het is wel mogelijk overzetting van tenaamstelling in het Kadaster (mits geregistreerd) of bij de Kamer van Koophandel na te gaan.

Is de informatie waarover u beschikt nog niet volledig? Dan heeft u de volgende keuzes:

Keuze 1: confronteer uw klant met de informatie.

U vraagt uw klant om meer informatie of bewijsstukken. In artikel 54 PW staat dat u dan het recht op bijstand kunt opschorten. Kan uw klant deze informatie niet leveren, maar kan hij hier niets aan doen? Dan kan het recht op bijstand niet worden opgeschort.

Keuze 2: stel een onderzoek in.

U dient een onderzoeksaanvraag in bij het IBF. Tijdens het onderzoek kunt u de bijstandsuitkering van uw klant niet intrekken. Maar vaak staat in de rapporten van het onderzoek voldoende informatie om de klant te ondervragen en (zo nodig) de verplichting op te leggen om nadere informatie te verstrekken (zie ook paragraaf 3.3.1).

3.3 Het indienen van een onderzoeksaanvraag bij het IBF

In deze paragraaf leest u meer over de eisen waaraan uw aanvraag van een onderzoek bij het IBF moet voldoen.

3.3.1 Hoe dient u een onderzoeksvraag in?

U dient een onderzoeksvraag in via een aanvraagformulier. U vraagt dit formulier aan bij het IBF:

Telefoon (020) 752 41 75

Fax (020) 752 41 77

E-mail ibf@uwv.nl

Of via onze website: www.uwv.nl/zakelijk/fraude-informatie-ibf

Hier kunt u het formulier downloaden en de stukken uploaden.

Als u een onderzoeksaanvraag indient, beantwoordt u in uw aanvraag de volgende vragen:

- In welk land wilt u onderzoek laten doen?
- Wat is uw onderzoeksvraag?
- Waarom is een onderzoek nodig?
- Welke aanwijzingen zijn er voor inkomen of vermogen?
- Wat is er uit het dossieronderzoek gekomen?
- Heeft u vooronderzoek in Nederland gedaan en wat is hieruit gekomen?

Het IBF kijkt of het vooronderzoek en de door u verzamelde gegevens aanleiding geven om een onderzoek te starten en neemt contact met u op als aanvulling nodig is.

3.3.2 Algemene gegevens die het IBF nodig heeft

Stuur met de aanvraag (voor zover mogelijk) de volgende documenten of gegevens mee:

- Een uittreksel uit de Basisregistratie Personen (BRP) van betrokkene en de (ex-)partner. Let op de juiste spelling van de naam. Dit is belangrijk bij het achterhalen van gegevens in het buitenland. Is een buitenlands document aanwezig? Stuur deze dan mee. Belangrijk is dat de volledige voornamen van betrokkene worden vermeld. Initialen zijn niet voldoende.
- Een uittreksel uit de BRP van de ouders van betrokkene en de (ex-)partner. Deze namen staan soms in het buitenlandse paspoort of identiteitsbewijs.
- Een kopie van (alle bladzijden van) het buitenlands paspoort of identiteitsbewijs. Bij veel landen is een kopie van het fotoblad en van de pagina met de persoonsgegevens voldoende (in bijvoorbeeld Turkije is dit de laatste pagina van het paspoort).
- De naam van het district of de provincie waarin de geboorteplaats van de betrokkene en zijn partner ligt.
- Het exacte adres van de mogelijke woning in het buitenland met de volgende gegevens:
 - Naam van de wijk of het dorp;
 - Straatnaam en huisnummer;
 - Eventueel naam van het appartement(en complex);
 - Naam deelgemeente (van een grote stad);
 - Naam stad of district;
 - Naam provincie of staat.
- Een overzicht van (recente) uitkeringen naast de bijstand, zoals AKW, AOW, WAO of WIA.
- Vakantiebestemming(en) (liefst met adres), bestemming vliegtickets, pagina's uit paspoort met in- en uitreisdata.
- Alle beschikbare buitenlandse documenten (bijvoorbeeld eigendomsbewijzen of belastingaangiften). Bij voorkeur met een stempel of plaats van opmaak en afgifte.
- Een buitenlandse huwelijksakte.
- Een buitenlandse echtscheidingsakte.
- Als het om een tip gaat: een kopie van de betreffende brief of telefoonnotitie.
- Indien bekend: het alias (bij een alias zijn de voor- en achternaam vaak omgedraaid).

Let op: een Buitenlands Identificatie Nummer (BIN) mag alleen gebruikt worden, nadat de betrokkene hier toestemming voor heeft gegeven.

3.3.3 Wat gebeurt er na uw aanvraag?

Nadat u de aanvraag heeft verstuurd, beoordeelt het IBF uw aanvraag op:

- Duidelijkheid vraagstelling;
- Motivering;
- Volledigheid;
- Onderzoekswaardigheid.

Hoe vollediger u de informatie aanlevert, hoe groter de kans op een succesvol onderzoek. Als er informatie ontbreekt, neemt het IBF contact met u op.

Staan in uw aanvraag voldoende aanknopingspunten om te starten, dan zet het IBF het onderzoek uit. U krijgt hiervan een bevestiging. Daarin staan de naam en het telefoonnummer van de contactpersoon in Nederland. Ook doet het IBF een schatting van de duur van het onderzoek. Voldoet uw aanvraag niet aan de gestelde voorwaarden? Dan hoort u waarom uw aanvraag niet wordt geaccepteerd.

3.3.4 Hoe lang duurt een onderzoek?

De duur van een onderzoek is afhankelijk van verschillende factoren:

- Het soort onderzoek: gaat het om een onderzoek naar inkomen of vermogen (waaronder onroerend goed)?
- De infrastructuur van het land: wat is de kwaliteit van de registers?
- Hoe zit het met de internetverbindingen en hoe zijn de wegen?
- Kan een onderzoeker ergens snel komen?

Elk onderzoek en elk land is anders. Daardoor is het moeilijk om te zeggen hoelang een onderzoek gaat duren. Onderzoeken naar verblijf of inkomsten in het Verenigd Koninkrijk, België en Duitsland duren meestal tien werkdagen, maar er zijn ook onderzoeken die langer dan een jaar duren.

Bij de start van het onderzoek krijgt u een indicatie van de onderzoeksduur. Het IBF houdt u tijdens het onderzoek regelmatig op de hoogte van de ontwikkelingen. Meestal worden alle inkomstenonderzoeken binnen enkele weken afgerond en duren vermogensonderzoeken maximaal 6 maanden. Als het onderzoek langer duurt, geeft het IBF hier tijdig een melding en uitleg van.

3.3.5 Kosten van een bestuursrechtelijk onderzoek

Het ministerie van SZW financiert de diensten van het IBF. Voor onderzoeken die het IBF voor de gemeenten doet, betalen de gemeenten niets. Meestal is de gegevensuitwisseling tussen landen gratis, omdat buitenlandse organisaties elkaar geen kosten doorberekenen.

Een taxatierapport of een uittreksel uit een register is meestal niet gratis. Het IBF betaalt de kosten hiervan voor u en deze kosten worden niet aan u doorberekend.

3.3.6 Welke bronnen gebruikt het IBF bij een onderzoek?

Als de contactpersoon het onderzoek uitvoert, gebruikt hij openbare en niet-openbare bronnen.

Voorbeelden van openbare bronnen zijn:

- het Kadaster;
- De Kamer van Koophandel;
- Een internationaal handelsregister;
- Waarnemingen ter plaatse.

Voorbeelden van niet-openbare bronnen zijn:

- Bevolkingsregisters;
- Uitkeringsinstanties;
- Werkgevers.

Of de contactpersoon toegang heeft tot niet-openbare bronnen, is afhankelijk van de afspraken die met het land zijn gemaakt. Er zijn verschillende soorten afspraken:

- Een (bilateraal of multilateraal) verdrag;
- Een protocol;
- Een Memorandum of Understanding;
- Een Bestuursrechtelijk Akkoord.

Het IBF kan geen gegevens opvragen en verstrekken over (saldi op) buitenlandse bankrekeningen.

3.3.7 Wie voert de onderzoeken uit?

In elk land is een andere organisatie verantwoordelijk voor de onderzoeken. Het IBF schakelt voor uw onderzoeksvraag een contactpersoon in van het betreffende land. Deze contactpersonen zijn aangewezen door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

In Turkije, Marokko, Suriname en Spanje doen de attachés voor Sociale Zaken de bijstandsonderzoeken ter plaatse. De attaché is hoofd van het Bureau voor Sociale Zaken van de Nederlandse ambassade in het betreffende land. De attachés zijn in dienst van de Sociale Verzekeringsbank. Zij voeren in opdracht van SVB, UWV, CVZ en de Belastingdienst dienstverlening en handhavingstaken uit op verschillende beleidsterreinen. De medewerkers van het Bureau voor Sociale Zaken, die de taal spreken en het land kennen, doen het onderzoek. Omdat zij geen opsporingsbevoegdheid hebben gaat het altijd om een bestuursrechtelijk onderzoek.

In landen waar geen attaché voor Sociale Zaken is gevestigd, gaan informatieverzoeken naar zusterorganisaties van het IBF, buitenlandse gemeenten of de Nederlandse vertegenwoordiging ter plaatse (ambassade of consulaat). Waar nodig wordt lokale expertise ingeschakeld.

3.4 Uw rapport na een onderzoek

Nadat het onderzoek is afgerond, krijgt u van het IBF:

- Het rapport van de contactpersoon in het buitenland;
- Bewijsstukken met een beëdigde Nederlandse vertaling (indien mogelijk);
- Een taxatierapport van het onroerend goed met een beëdigde Nederlandse vertaling daarvan (indien van toepassing);
- Een brief van het IBF met een samenvatting van het onderzoek;
- Een beschrijving van de bronnen die gebruikt zijn bij het onderzoek.

De onderzoekers ter plekke proberen alle door u gestelde vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Het IBF controleert dat. Soms geeft het rapport dat u ontvangt geen volledig antwoord op uw vragen. De informatie was dan niet traceerbaar of op dat moment niet traceerbaar. Meestal ligt dit aan de situatie in het betreffende land: worden de gevraagde feiten geregistreerd en zijn deze feiten toegankelijk?

3.4.1 U bepaalt wat u met het rapport doet

Ook al geeft een rapport geen volledig antwoord, u heeft vaak wel genoeg informatie om de gegevens voor te leggen aan uw klant. U kunt hem dan ook verplichten om meer informatie te geven. U verschuift zo de bewijslast van u naar uw klant. Hierdoor kan de klant mogelijk niet zijn inlichtingenplicht nakomen. De consequenties hiervoor zijn voor de klant.

3.4.2 U vraagt het IBF om meer informatie

Het kan zo zijn dat u graag meer uitleg wilt over de inhoud van het rapport. Bijvoorbeeld omdat u zich goed voor wilt bereiden op het gesprek met uw klant. Of omdat er tijdens het gesprek met uw klant gegevens onduidelijk waren. Uiteraard kunt u het IBF altijd om toelichting vragen. Er kan dan uitleg gevraagd worden aan de contactpersoon in het buitenland of aanvullend onderzoek gedaan worden als dat nodig is.

4 Het onderzoek in het buitenland

Onderzoeksmogelijkheden kunnen per land erg verschillen. Er zijn daarom vaak per land andere gegevens nodig om goed onderzoek te kunnen doen. Een paar algemene aandachtspunten:

- Voor onderzoeken in Europa volstaan meestal de NAW-gegevens.
- Voor onderzoeken buiten Europa moeten vaak de volledige (voor)namen van de ouders bekend zijn.
- Een buitenlands identiteitsnummer maakt onderzoek eenvoudiger (mag alleen met toestemming van de klant worden gebruikt). Kopieën van buitenlandse paspoorten, identiteitsbewijzen, huwelijksakten of geboorteakten zijn daarom erg belangrijk.

4.1 Turkije

Er is geen verdrag met Turkije over uitwisseling van gegevens in het kader van de Participatiewet. Voor deze onderzoeken in Turkije wordt beroep gedaan op openbare bronnen.

4.1.1 Onderzoek naar vermogen

Ook bij het onderzoek naar vermogen in Turkije gebruikt de onderzoeker vooral openbare bronnen. Het onderzoek gaat als volgt:

1. Vooronderzoek

De onderzoeken in Turkije worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de attaché voor Sociale Zaken. De attaché is hoofd van het Bureau voor Sociale Zaken van de Nederlandse ambassade in Ankara. De onderzoeken worden gedaan door lokale medewerkers van dit bureau. Zij spreken en schrijven zowel Turks als Nederlands en ze kennen het land, de gewoonten en de gebruiken. Deze medewerkers hebben geen (lokale) opsporingsbevoegdheid en verrichten hun controlewerkzaamheden in het kader van een bestuursrechtelijk onderzoek. Zij raadplegen openbare bronnen, verzamelen relevante bewijsstukken en doen verslag over hun bevindingen.

2. Raadplegen bronnen

- Bij het onderzoek naar vermogen in Turkije worden openbare bronnen geraadpleegd. De onderzoeker kan een onderzoek via internet uitvoeren. Is dit niet mogelijk, maar zijn de aanwijzingen wel zeer concreet? Dan kan een onderzoek ter plekke worden uitgevoerd.
- Bij onderzoek naar inkomsten wordt gekeken of de klant voorkomt in de registers van de Kamer van Koophandel in het gebied waar hij werkzaam zou zijn. Ook probeert men informatie te krijgen via een buurtonderzoek. Voor inzage in de bronnen en het verkrijgen van uittreksels is de onderzoeker afhankelijk van de medewerking van de lokale Turkse autoriteiten.

3. Buurtonderzoek

Buurtonderzoek vindt niet standaard plaats. Pas als het niet mogelijk is om via internet gegevens te verkrijgen, maar de gegevens zijn toch zo concreet dat er aanleiding is voor verder onderzoek, dan kan besloten worden tot buurtonderzoek. Er moet dan wel een mogelijk adres bekend zijn.

Na afloop van deze onderzoeken ontvangt u een rapport. Daarin staat of er concrete gegevens zijn die erop duiden dat de betrokkene vermogen in de vorm van onroerend goed bezit. Is dit het geval? Vraag dan aan betrokkene of hij documenten kan overleggen van het kadaster waar dit onroerend goed geregistreerd staat of heeft gestaan. Betrokkene moet dan een verklaring opvragen bij dit kadaster waarin staat of er, over een (door u te bepalen) periode, sprake is geweest van een registratie van een onroerend goed. Het is van belang dat u duidelijk maakt aan betrokkene dat het gaat om een verklaring over een bepaalde periode, niet een verklaring wat de actuele situatie is. Betrokken kan namelijk het bezit kort tevoren hebben laten overschrijven.

Betrokkene moet deze verklaring zelf opvragen of de attaché voor Sociale Zaken machtigen dit namens hem te doen. In het laatste geval kunt u hiervoor bij IBF de brochure 'Machtigingsprocedure Turkije ten behoeve van een Nederlandse Gemeente' opvragen, waarin dit proces beschreven is.

4. Waardebepaling van de bezittingen

Zodra vastgesteld kan worden dat betrokkene in het bezit is of in het bezit is geweest van een onroerend goed, wordt de waarde bepaald door een erkende taxateur. In de meeste gevallen kan pas worden vastgesteld dat er onroerend goed op zijn naam stond, als de betrokkene de gevraagde documenten overhandigt of een machtiging heeft gegeven dit voor hem te doen.. U kunt dan een verzoek doen om het onroerend goed te laten taxeren. Dit gebeurt door een taxateur. De waarde van het onroerend goed wordt dan juridisch erkend en herkend en wordt daarmee vastgesteld. Het is mogelijk dat betrokkene een verklaring van het kadaster of van de afdeling onroerend zaak belasting van de

gemeente overlegt waarop een bedrag als waarde staat. Het kan zijn dat dit niet de actuele economische waarde is van het onroerend goed. Deze waarde is soms wel 10 maal lager dan de economische waarde.

4.1.2 Onderzoek naar inkomen

Personen die enige tijd legaal in Turkije hebben gewerkt kunnen recht hebben op een Turks ouderdomspensioen. Er is een pensioen voor:

- Werknemers die in loondienst hebben gewerkt;
- Zelfstandigen;
- Ambtenaren.

In Turkije is de ingangsdatum van een pensioen niet afhankelijk van leeftijd. Het hangt af van het aantal dagen dat een persoon premie heeft betaald én het aantal jaren dat iemand verzekerd is geweest. Daardoor zijn er grote verschillen tussen pensioenen.

Om erachter te komen of een klant een Turks pensioen krijgt kan soms contact opgenomen worden met het SGK (de Turkse uitvoerder).

Met Turkije is een verdrag gesloten over sociale zekerheid. Als er sprake is van een sociale zekerheidsuitkering zoals AOW, ANW, WAO, WIA etc. kan soms toch informatie bij SGK opgevraagd worden. De Participatiewet valt niet onder de werkingssfeer van dit verdrag.

U kunt ook altijd aan betrokkene vragen of hij zelf een verklaring opvraagt. Hij kan dit ook via een gemachtigde (laten) doen.

4.1.3 Welke gegevens heeft u nodig?

Wilt u een onderzoeksaanvraag indienen voor Turkije? Stuur dan de volgende gegevens mee:

- Eigendomsakte.
Geeft uw klant zelf aan dat hij onroerend goed bezit in Turkije? Dan vraagt u hem naar de eigendomsakte, de Tapu Senedi. Controleer of de adresinformatie compleet is. Let op de plaatsnaam op de eigendomsakte. Veel plaatsnamen komen meerdere malen voor in Turkije. Vraag daarom ook naar de naam van het district (provincie). De volgende termen kunnen u hierbij helpen:
 - sokak (sok.) = straat
 - cadessi (cad.) = laan
 - bulvar (bulv.) = boulevard
 - mahalle (mah.) = wijk
 - köy = dorp
 - site = bij elkaar horende groep appartementen (altijd met eigen naam)
- Kopie van het Turkse identiteitsbewijs.
In Turkije heeft niet iedereen een paspoort, maar wel een identiteitsbewijs. Dit bewijs is een bron van waardevolle informatie zoals het T.C. Kimlik Numarasi (persoonlijk identificatienummer) en de namen van de ouders van betrokkene. Als een klant ook staat ingeschreven in een Turkse gemeente, dan staat het Turkse adres op het identiteitsbewijs. Stuur daarom een kopie van beide zijden van dit bewijs mee.

In Turkije is op 1 januari 2017 een nieuwe wet ingegaan over het Kimlik, de Turkse ID-kaart. Door deze wet zijn de ID-kaarten niet meer onbeperkt geldig. De nieuwe wet schrijft voor dat iedere Turkse staatsburger zijn ID-kaart vóór 1 januari 2020 moet hebben vernieuwd. In deze nieuwe wet staat ook dat de ID-kaart een geldigheidstermijn heeft van maximaal 10 jaar.

De nieuwe ID-kaart bevat minder informatie dan de oude kaart. Op de nieuwe kaart staat bijvoorbeeld geen adres of de gemeente die de kaart heeft afgegeven. Maar het nummer van de kaart, het T.C. Kimlik-nummer, is wel een belangrijke zoekleutel. Ieder Turkse staatsburger heeft een T.C. Kimlik-nummer. Ook iemand die niet de Turkse nationaliteit heeft, maar in Turkije woont, heeft een T.C. Kimlik-nummer. Weet iemand zijn of haar nummer niet? Dan kan hij deze opvragen in Turkije bij het Nüfus Müdürlüğü (bevolkingsregister) en in Nederland bij de consulaten.

Heeft de klant geen Turks identiteitsbewijs? Stuur dan mee:

- Kopie van het Turkse paspoort.
Stuur een kopie mee van de fotopagina en de laatste pagina van het paspoort. Op de laatste pagina staan belangrijke gegevens over de geboorteplaats, regio (provincie), inschrijving burgerlijke stand en de namen van de ouders. De voor- naam van de vader van uw klant is noodzakelijk voor een onderzoek. Het T.C. Kimlik Numarasi kan op de laatste pagina vermeld staan, maar ook op de fotopagina. In het nieuwe Turkse paspoort (medio 2010) is de laatste pagina vervallen.

4.1.4 Veelgestelde vragen

Voor meer informatie over onderzoek naar vermogen in Turkije, verwijzen wij graag naar de veelgestelde vragenlijst in de bijlage.

4.2 Marokko

In het sociale zekerheidsverdrag met Marokko zijn sinds begin van het jaar 2000 afspraken over de uitvoering van vermogensonderzoeken in Marokko vastgelegd. Er is een juridische basis om onderzoeken uit te laten voeren via de diplomatieke Nederlandse vertegenwoordiging: artikel 30A van het Administratief Akkoord tussen Nederland en Marokko. Dit artikel is het laatst gewijzigd in juni 2016. In het verdrag staan de afspraken die zijn gemaakt over de wijze van samenwerking.

4.2.1 Wie voert het onderzoek uit in Marokko?

In de bepalingen van het verdrag is opgenomen dat de onderzoeken worden uitgevoerd via het Comité Adhoc, een samengesteld comité bestaande uit de bevoegde autoriteiten en de vertegenwoordiging namens de Nederlandse ambassade (in dit geval de attaché voor Sociale Zaken). Laatstgenoemde is hoofd van het Bureau voor Sociale Zaken van de Nederlandse ambassade in Rabat. In het comité hebben het Kadaster en het ministerie van Binnenlandse Zaken zitting.

4.2.2 Onderzoek naar vermogen

Verificatie bij het Kadaster geeft geen uitsluitel over vermogen. Registratie en overschrijving van aan- en verkoop in het Kadaster zijn niet verplicht. Als een pand is geregistreerd betekent dit dus niet dat de informatie over de registratie actueel is. Soms staat het onroerend goed nog op naam van de overheid of van de projectontwikkelaar. De registratiegraad in Marokko is dus beperkt, zeker in landelijke gebieden.

Om onderzoek te doen naar vermogen in Marokko is meestal medewerking van lokale autoriteiten nodig. Dit is de eerste stap bij de uitvoering van een onderzoek. Via het ministerie van Binnenlandse Zaken in het Comité Adhoc worden de dossiers doorgeleid naar de lokale autoriteiten. Zij zijn goed op de hoogte van de plaatselijke situatie. Op basis van (een deel van) het adres en NAW-gegevens van de klant, kunnen ze meestal betrouwbaar antwoord geven op de vraag of en waar er sprake is van vermogen op naam van de klant. Vooral het vaststellen van de precieze locatie is van belang, ook voor het opvragen van informatie bij het Kadaster. De adresgegevens die bekend zijn bij de gemeenten zijn vaak onvolledig of onbetrouwbaar. Zo hebben straten en dorpen meestal geen naam en huizen geen nummer. Is dat wel zo, dan kan een naam of nummering regelmatig veranderen.

De volgende stap is vaststellen of het onroerend goed staat ingeschreven in het Kadaster (Conservation Foncière). Ook die informatie wordt opgevraagd via het Comité Adhoc. Voor het verifiëren van de inschrijving in het Kadaster gebruikt het comité uw gegevens (als die direct beschikbaar zijn). En anders de gegevens die de taxateur aanlevert (GPS-coördinaten). Het Kadaster kan alleen actuele en historische gegevens verstrekken als een kadastraal nummer en/of GPS-coördinaten bekend zijn.

Een gelijktijdige stap is de waardebepaling van het onroerend goed. De specifieke adresgegevens in dorpen ontbreken vaak en de nummering van huizen is onbetrouwbaar. Daarom is het voor een correcte taxatie van belang dat de lokale autoriteiten de juiste locatie aanwijzen. Om te voorkomen dat de verkeerde huizen worden getaxeerd, voert bij voorkeur een door de ambassade geselecteerde, erkende taxateur de taxatie uit. De klant moet daarvoor toestemming geven. Het IBF heeft hier speciale toestemmingsformulieren voor, die bij het Marokkaanse consulaat door de klant kunnen worden gelegaliseerd. Daarna worden ze aan de taxateur aangeboden voor taxatie.

Het is moeilijk om uitspraken te doen over de duur van onderzoeken en wanneer onderzoeksresultaten kunnen worden teruggekoppeld. Onderzoek in Marokko is afhankelijk van de medewerking van de Marokkaanse autoriteiten. Hoewel Nederland blijft aansturen op samenwerking, is de medewerking aan Marokkaanse kant niet altijd optimaal.

4.2.3 Onderzoek naar inkomen

Onderzoek naar inkomen is niet eenvoudig in Marokko. Ook hiervoor geldt dat verificatie bij een enkele bron niet altijd tot zekerheid leidt. Zo betaalt niet iedereen belasting en is niet iedereen ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Wit u toch navraag doen over inkomen? Neem dan contact op met het IBF om te kijken of maatwerk mogelijk is.

4.2.4 Welke gegevens heeft u nodig?

Als u een onderzoeksaanvraag indient voor Marokko, vragen we u de volgende gegevens mee te sturen:

- Kopie van het Marokkaanse paspoort. Stuur een kopie mee van de fotopagina én van de pagina waarop gegevens in het Frans en Arabisch staan over de geboorteplaats en -streek. Maak een duidelijke foto van de fotopagina, want een duidelijke foto is belangrijk bij het onderzoek.
- CIN-nummer. Dit is het Marokkaanse BSN. Het staat op het Marokkaanse paspoort, identiteitsbewijs (Carte d'Identité Nationale) en rijbewijs.
- Informatie over onroerend goed:
 - Het adres en locatie van onroerend goed. De locatie moet behalve de stad ook tenminste de wijk (Hay) bevatten. De omschrijving Casablanca (een stad met miljoenen inwoners en tientallen arrondissementen) is niet voldoende.
 - Zo mogelijk een gedetailleerde routebeschrijving naar de woning.
 - Zo mogelijk de Titre Foncier, de grondtitel (ofwel kadastraal nummer) waarmee het huis staat ingeschreven bij het Conservation Foncière.
 - Bij een erfenis: de akte waarin de verdeling is bepaald (acte d'heridité) deze is opgesteld door een notaris, advocaat of adoul en vervolgens geregistreerd bij de lokale rechtbank.
- Volledige (voor)namen vader. Deze namen vindt u op de Marokkaanse geboorteakte, huwelijksakte of soms in de BRP.
- Vakantiebestemmingen. Geef aan waar uw klant vaak naar toe gaat voor vakantie. Dit kan een aanwijzing zijn voor onroerend goed.

4.3 Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en Caribisch Nederland

Sinds 10 oktober 2010 bestaan de Nederlandse Antillen niet meer.

- Curaçao, Aruba en Sint-Maarten zijn zelfstandige landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden.
- Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES) zijn nu Caribisch Nederland (CNL). Het zijn bijzondere gemeenten van Nederland.

4.3.1 Wie voert het onderzoek uit op Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en in CNL?

- Met de Sociale Verzekeringsbanken (SVB) van Aruba en Curaçao zijn nieuwe convenanten opgesteld. Als deze nieuwe convenanten ondertekend zijn, zullen ze het bestaande convenant met de Nederlandse Antillen vervangen. Tot dan geldt het bestaande convenant.
- Op Sint-Maarten is een nieuw uitvoeringsinstituut opgericht: Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen.
- Voor Caribisch Nederland is de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid direct verantwoordelijk. De uitvoerende dienst is de unit Sociale Zaken van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN).

4.3.2 Onderzoek naar vermogen

Het is mogelijk om onderzoek te doen naar het bezit van onroerend goed op Curaçao, Bonaire of Aruba. Dit gebeurt met medewerking van de lokale autoriteiten, het Kadaster en/of een makelaar. Deze laatste wordt ook ingeschakeld als een taxatie nodig is. Voor deze vermogensonderzoeken gelden geen speciale eisen; de volledige naam van betrokkene, de geboortedatum en het eiland waar het onderzoek moet plaatsvinden zijn voldoende.

4.3.3 Onderzoek naar inkomen

Personen die een tijd legaal op Aruba, Curaçao, Sint-Maarten of in CNL hebben gewoond, hebben mogelijk vanaf hun 60e (soms al 62e) verjaardag recht op een AOV-uitkering. AOV staat voor Algemene ouderdomsverzekering. Het is vergelijkbaar met de Nederlandse AOW. Deze uitkering mag de klant meenemen naar Nederland (exporteerbaar).

De echtgenoot of echtgenote van iemand die voor zijn 60e jaar overlijdt, krijgt een weduwnaars- of weduwepensioen. Dat is de AWW-uitkering. Ook de kinderen van een overleden ouder kunnen een AWW-uitkering krijgen.

AOV- of AWW-uitkering aanvragen

Heeft uw klant een tijd op Curaçao, Aruba, Sint-Maarten of in CNL gewoond? En is hij ouder dan 60 jaar? Wijs hem er dan op dat hij mogelijk een AOV-uitkering kan krijgen. Doe dit ook bij de klant die mogelijk recht heeft op een AWW-uitkering. De klant doet de aanvraag voor een AOV- of AWW-uitkering bij SVB-Curaçao (Banko di Seguro Sosial), SVb-Aruba of de RCN-unit Sociale Zaken van de Rijksdienst Caribisch Nederland. Dit kan niet bij de Nederlandse SVB, omdat de Nederlandse en Antilliaanse SVB's los van elkaar staan. Een aanvraagformulier kan de klant aanvragen bij:

- SVB Curaçao, www.svbcur.org;
- SVb Aruba, www.svbaruba.org;
- Rijksdienst Caribisch Nederland, www.rijksdienstcn.com.

Aanvraag gebruiken als controle

Onderzoekers kunnen niet bij gegevens over een AOV- of AWW-uitkering. Deze gegevens zijn niet openbaar. Vermoedt u dat uw klant recht heeft op een AOV- of AWW-uitkering? Dan vraagt u hem om een aanvraag in te dienen. Alleen als hij een afwijzingsbeschikking kan laten zien, weet u zeker dat hij de uitkering niet krijgt. Bij twijfel kan het IBF voor u nagaan of betrokkene een AOV-uitkering ontvangt.

Krijgt uw klant een AOV- of AWW-uitkering? Dan moet u dit bedrag korten op de bijstandsuitkering, omdat het een voorliggende voorziening is (zie begrippenlijst).

4.4 Suriname

Nederland heeft met Suriname geen verdrag gesloten waar de PW onder valt. Voor onderzoek kan daarom alleen gebruikgemaakt worden van de volgende ketenpartners:

- Het Surinaamse Management Instituut voor Grondregistratie en Land Informatie Systeem (MI-GLIS);
- het Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB);
- de Kamer van Koophandel en Fabrieken;
- de Belastingdienst;
- Algemeen Ouderdomsvoorziening (AOV);
- het Pensioenfonds Suriname.

Door de invoering van het geautomatiseerde GLIS (Grondregistratie en Land Informatie Systeem) is het mogelijk om een digitaal overzicht van alle percelen in Suriname te krijgen, met een koppeling naar persoonsgegevens..

4.4.1 Wie voert het onderzoek uit in Suriname?

Sinds 1 mei 2014 vallen de onderzoeken die worden uitgevoerd niet meer onder verantwoordelijkheid van de attaché voor Sociale Zaken. Deze onderzoeken doet een medewerker van het Bureau voor Sociale Zaken van de Nederlandse ambassade in Paramaribo. Wel is er een 'vliegende' attaché in Suriname. Deze heeft elke 2 weken contact met de eerste medewerker op locatie. De medewerkers van het bureau kennen het land, de gewoonten en de gebruiken. Ze hebben geen (lokale) opsporingsbevoegdheid en verrichten hun controlewerkzaamheden in het kader van een bestuursrechtelijk onderzoek. Zij raadplegen openbare bronnen, verzamelen relevante bewijsstukken en doen verslag over hun bevindingen.

4.4.2 Onderzoek naar vermogen

Het onderzoek naar vermogen in Suriname gaat als volgt:

1. Vooronderzoek

De medewerkers kijken eerst of er informatie is uit eerdere onderzoeken. Bijvoorbeeld: vanwege Algemene kinderbijslagwet (AKW), Algemene nabestaandenwet (ANW), Algemene ouderdomswet (AOW), Remigratiewet (REM) of Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

2. Raadplegen bronnen

In deze stap zoeken de medewerkers naar informatie bij de ambassade, de Kamer van Koophandel, in telefoonregisters, in Surinaamse dagbladen en op internet. Ze doen ook altijd navraag bij het Hypotheekkantoor om te ontdekken of er onroerende zaken op naam van de klant staan. Er kan worden gezocht op: voor- en achternaam, geboortedatum, adres van de onroerende zaak en perceelnummer.

3. Buurtonderzoek

Zijn de straatnaam en het huisnummer bekend? Dan kan de onderzoeker in de omgeving buurtonderzoek doen. Soms zijn namelijk perceelnummers aangegeven. In afgelegen gebieden is het dan lastig om de grenzen van een perceel te bepalen, omdat er geen referentiepunten of gedetailleerde kaarten zijn. In zo'n geval is de taxatie gebaseerd op de minimumwaarde van de grond in de omgeving.

Het is belangrijk zoveel mogelijk gegevens over het perceel door te geven, zoals het perceelnummer, de omschrijving van het perceel en het adres. Dan is de kans groter dat we het perceel of het huis vinden.

4.4.3 Onderzoek naar inkomen

Vermoedt u dat uw klant inkomen heeft uit Suriname? Dan vragen de onderzoekers dit na bij de Surinaamse belastingdienst. Als daar niets bekend is, vragen ze in Suriname informatie op bij:

- De Kamer van Koophandel;
- Het Centraal Bureau voor Burgerzaken;
- Het Surinaams pensioenfonds;
- De afdeling Vreemdelingenzaken van het ministerie van Justitie en Politie.

4.5 Europa

Voor onderzoek in de meeste Europese landen geldt dat er documenten met de volledige naam, geboortedatum, geboorteplaats en naam van de ouders nodig zijn. Als er geen buitenlands identificatienummer bekend is, dan is ook een (volledig) adres nodig.

4.5.1 Welke afspraken zijn er met landen van de Europese Unie?

Landen binnen de Europese Unie hebben geen afspraken gemaakt over het uitwisselen van gegevens over bijstand. Maar er mogen volgens een Europese richtlijn wel persoonsgegevens uitgewisseld worden. Dit betekent dat uitwisseling van gegevens uit niet-openbare bronnen soms wel mogelijk is. Voor gegevens uit openbare bronnen is er geen probleem.

Nederland heeft met een aantal landen uit de Europese Unie onderling afspraken gemaakt over de uitwisselingen van gegevens. Hieronder leest u per land welke afspraken dat zijn.

4.5.2 België

Sinds 1 oktober 2015 is er een verdrag en administratieve schikking met België, waarin gegevensuitwisseling op het gebied van de PW geregeld is. Daarnaast is er in april 2018 een intentieverklaring tussen Nederland en België ondertekend, samen met een overeenkomst over elektronische gegevensuitwisseling tussen de Belgische en Nederlandse uitvoeringsorganen.

Hierdoor kunnen sociale verzekeringsorganisaties in België en Nederland gegevens uitwisselen over (woon)adressen, inkomsten en uitkeringen (waaronder gegevens over zelfstandigen in België). Het IBF heeft ook toegang tot de Kamer van Koophandel in België.

Het IBF ontvangt van de Belgische organisaties regelmatig informatie over mensen met een Nederlands adres, die werken in België. Het IBF controleert of zij een uitkering in Nederland ontvangen. Is dat zo? Dan stuurt het IBF de instantie die de uitkering verstrekt bericht dat er samenloop met inkomsten is. Ook onderzoek naar bezit van onroerend goed is mogelijk, als een (volledig) adres bekend is.

4.5.3 Duitsland

De afspraken met Duitsland gaan vooral over de uitwisseling van adressen, inkomen en uitkeringen. Er wordt gewerkt aan een nieuw verdrag over gegevensuitwisseling (onder andere op het gebied van de PW). De Nederlandse ministerraad heeft het concept al getekend, maar Duitsland nog niet. Zodra de afspraken met Duitsland zijn afgerond, worden gemeenten hierover geïnformeerd.

Het IBF wisselt veel gegevens uit met uitvoeringsorganisaties in Duitsland. Sommige sturen spontaan meldingen naar het IBF als iemand in Duitsland werkt en een Nederlands adres heeft. Als iemand in Duitsland een onderneming registreert, laten sommige Duitse (grens)gemeenten dit weten aan het IBF. Zo kan het IBF controleren of deze personen een uitkering in Nederland krijgen. Als dat zo is, dan wordt de uitkerende instantie spontaan geïnformeerd en krijgt die instantie een afschrift van de inschrijving.

Welke gegevens heeft u nodig?

In Duitsland werken instanties decentraal. Daarom is de plaatsnaam nodig voor alle onderzoeken, zowel naar onroerend goed, als naar uitkering en werkzaamheden. Geef deze gegevens dus altijd door.

4.5.4 Frankrijk

Met Frankrijk heeft Nederland afspraken gemaakt over de bestrijding van regelovertreding op de arbeidsmarkt. De afspraken zijn vastgelegd in een Memorandum of Understanding. Hierdoor kunnen gegevens uit openbare en niet-openbare bronnen uitgewisseld worden. Onderzoek naar het bezit van onroerend goed is mogelijk, als de streek of regio bekend is (en bij voorkeur ook de plaatsnaam).

4.5.5 Spanje

Er bestaat tot nu toe alleen een Memorandum of Understanding (MoU) tussen de ministeries van Financiën van Nederland en Spanje. Dit MoU gaat over de uitwisseling van fiscale gegevens tussen de belastingdiensten van beide landen. Het geldt niet voor gegevensuitwisseling voor uitkeringsfraude met de PW.

Wie voert het onderzoek uit in Spanje?

De onderzoeken in Spanje worden uitgevoerd door medewerkers van het Bureau voor Sociale Zaken van de Nederlandse ambassade in Madrid. De medewerkers verzamelen relevante informatie en doen verslag van hun bevindingen. Ze hebben geen opsporingsbevoegdheid. De onderzoeken zijn vooral gericht op vermogen in de vorm van onroerend goed.

Gaat het verzoek van het IBF (ook) over werkzaamheden van de betrokkene in Spanje? Dan kan het IBF de Spaanse instantie Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) aanschrijven met de vraag of betrokkene verzekerd is (geweest). Dit loopt niet via het Bureau voor Sociale Zaken.

Het Kadaster valt in Spanje onder de belastingdienst en is geen openbare bron. Gegevens van het Kadaster worden alleen met de Nederlandse belastingdienst uitgewisseld. Ook informatie uit andere inkomsten (bijvoorbeeld uit huur) komen voor rekening van de belastingdienst. Informatie over bezittingen (auto, geld) is niet openbaar en verloopt, afhankelijk van de zaak, via een rogatoire commissie (zie begrippenlijst).

Onderzoek naar vermogen

Omdat een onderzoeker alleen in openbare bronnen kan kijken, kan niet alles worden onderzocht. Het is niet mogelijk om informatie uit het Kadaster te bekijken, maar er bestaan in Spanje wel registers voor onroerend goed. Op die manier is het mogelijk om het bezit en de waarde van onroerend goed te bepalen. Maar registratie van onroerend goed is niet verplicht in Spanje. Ook kan het voorkomen dat de verkoper en koper prijsafspraken maken. Ze houden de verkoopsom in de akte dan laag, waarschijnlijk in verband met het ontduiken van belastingen.

Als het nodig is kan het Bureau voor Sociale Zaken (tegen betaling) een zichttaxatie laten uitvoeren. Of ze kunnen zelf een internettaxatie uitvoeren. Omdat de mogelijkheden voor onderzoek beperkt zijn, is het belangrijk dat in uw verzoeken zoveel mogelijk informatie staat. Bijvoorbeeld duidelijke vragen over wat onderzocht moet worden, het Spaanse identiteitsnummer (DNI voor Spanjaarden, NIE voor niet-Spanjaarden) en aanwijzingen over de locatie van het onroerend goed.

In Spanje begint een onderzoek naar onroerend goed bij het centrale eigendomsregister in Madrid. In dit register staat:

- Of betrokkene in het bezit is van onroerend goed op Spaans grondgebied;
- Bij welke gemeente het onroerend goed geregistreerd staat.

Daarna vraagt de onderzoeker gegevens op bij die gemeente.

Onderzoek naar inkomen

Het onderzoek naar inkomen gaat bijvoorbeeld over een eigen bedrijf, inkomsten uit huur of werk, of uit een uitkering.

- Een eigen bedrijf: het Bureau voor Sociale Zaken vraagt op basis van naam en DNI of NIE informatie op bij het handelsregister. Als er sprake is van een inschrijving van een bedrijf bij het handelsregister, hoeft dit niet te betekenen dat het bedrijf nog actief is. Een bedrijf moet zich bij opheffing zelf uitschrijven. Anders blijft het gewoon opgenomen in handelsregister. Inschrijving in het handelsregister hoeft daarom geen bewijs te zijn dat betrokkene ook inkomsten heeft uit het bedrijf.
- Erfenis: Spanje kent een centraal register waar alle testamenten staan ingeschreven. Dit is openbaar.

Onderzoek naar verblijf

- Inschrijving in de gemeente: ondanks dat het hier gaat om een niet-openbare bron, zijn gemeenten vaak bereid informatie over een inschrijving te geven. Eventueel met een begin- en einddatum. Hiermee kan langdurig verblijf in Spanje worden vastgesteld. De Nederlandse gemeente moet duidelijk aangeven om welke gemeente het gaat. Spanje kent geen overkoepelende GBA. Verzoeken moeten dus bij de Spaanse gemeente zelf worden ingediend.
- Internet: een zoekopdracht op internet op basis van naam en DNI of NIE, levert soms interessante resultaten op (boetes, inschrijvingen etc.). Hiermee kan soms langdurig verblijf in Spanje worden aangetoond.

Welke gegevens heeft u nodig?

Voor een onderzoeksaanvraag in Spanje zijn de volgende gegevens belangrijk:

- Volledige voor- en achternamen (geen voorletters). En bij vrouwen ook de volledige meisjesnaam.
- Spaans identiteitsnummer: voor Nederlanders het Número de Identificación de Extranjeros (NIE) en voor Spanjaarden het Documento Nacional de Identidad (DNI).
- Gegevens van de (ex-)partner (naam, geboortedatum)

4.5.6 Verenigd Koninkrijk

Met het Verenigd Koninkrijk heeft Nederland sinds 2004 een Memorandum of Understanding (MoU). Hierdoor kunnen persoonsgegevens uit openbare en niet-openbare bronnen worden uitgewisseld.

Wie voert het onderzoek in het Verenigd Koninkrijk uit?

Het IBF onderhoudt rechtstreeks contact met het Department for Work and Pensions (DWP). Het stuurt en ontvangt dagelijks verzoeken voor gemeenten en de SVB. De afspraak is dat deze verzoeken binnen 2 weken afgehandeld worden.

Welke gegevens heeft u nodig?

- NAW-gegevens, geboortedatum en uitkeringsgegevens;
- Namen en geboortedata van eventuele kinderen.

4.5.7 Oost-Europese landen

Met de Oost-Europese landen die lid zijn van de Europese Unie is er vrij verkeer van persoonsgegevens. Dit zijn: Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Slowakije, Slovenië, Tsjechische Republiek, Bulgarije en Roemenië.

Nederland heeft ook afspraken gemaakt over fraudebestrijding op het gebied van arbeid, sociale zekerheid en fiscale aangelegenheden. In een Memorandum of Understanding zijn afspraken gemaakt over het tegengaan van sociale fraude met Polen, Tsjechië, Slowakije, Roemenië en Bulgarije. Dit maakt onderzoek mogelijk naar illegale arbeid, zoals werken zonder vergunning en zwartwerken. Daarnaast zijn ook afspraken gemaakt over handhaving van de PW. Bijvoorbeeld over onderzoek naar buitenlands vermogen van een bijstandsgerechtigde.

Welke gegevens heeft u nodig?

Voor de meeste Oost-Europese landen geldt dat de (voor)namen van de ouders (met name van de vader) nodig zijn om onderzoek te doen. Ook een paspoort of identiteitsbewijs van betrokkene uit het betreffende land kan van grote waarde zijn vanwege het identiteitsnummer.

Bosnië

- Kopie van een Bosnisch paspoort of ander document vanwege het identiteitsnummer.
- Plaatsnaam en locatie van het onroerend goed. Tijdens de oorlogen zijn verschillende Kadasters in brand gestoken, zodat er soms geen documenten meer zijn. De oorspronkelijke documenten zijn erg belangrijk voor het onderzoek in Bosnië. Ook de schrijfwijze van namen en plaatsen in de oorspronkelijke taal kunnen erg belangrijk zijn om succesvol onderzoek mogelijk te maken.
- Namen van ouders. Vaak hebben mensen dezelfde (voor)namen. Daarom zijn de namen van beide ouders, of eventueel de (voormalig) partner belangrijk.

Polen

- Een kopie van het Poolse identiteitsbewijs. Hierop staat het PESEL-nummer. Dit is het Poolse burgerservicenummer. Zonder dit nummer is onderzoek in Polen niet mogelijk.
- Schriftelijke toestemming voor taxatie. Voor elke taxatie moet de eigenaar van het onroerend goed (schriftelijk) toestemming geven. Dit geldt ook voor zichttaxaties. Als die er niet is, kan het onderzoek niet doorgaan.
- Adres van het onroerend goed. In de Poolse Kadasters staat het adres en niet de naam van de eigenaar.
- De SVB werkt met een specifieke machtiging voor Polen. Met deze machtiging kan de advocaat informatie opvragen bij instanties.

4.6 Overige landen

Het IBF kan onderzoek doen in veel landen. Hieronder ziet u willekeurige voorbeelden van informatie die u voor de betreffende landen nodig kunt hebben.

4.6.1 Brazilië

Onderzoek naar onroerend goed is alleen mogelijk als u een CPF-nummer en RG-nummer van uw klant heeft. Het CPF-nummer is een persoonlijk nummer dat door de Braziliaanse belastingdienst wordt verstrekt. Het RG-nummer is het nummer op de Braziliaanse identiteitskaart.

De naam, geboortedatum en -plaats zijn in Brazilië niet genoeg om onderzoek te doen naar onroerend goed. In Brazilië is het niet verplicht om je onroerend goed te registreren. Een koopakte is voldoende rechtsgeldig. Daarnaast kan een geregistreerd eigendom alweer verkocht zijn zonder diezelfde registratie. Kinderen die onroerend goed erven laten dit ook vaak op naam van de ouders staan. Tot slot is er geen centraal register aanwezig in Brazilië. Het is daarom lastig om er onderzoek te doen.

4.6.2 Dominicaanse Republiek

In dit land bestaan er geen centrale registers zoals in Nederland. Om succesvol onderzoek te kunnen doen, hebben wij minimaal de volgende gegevens nodig:

- Een kopie van een Dominicaans paspoort of identiteitsbewijs. Hierop staat het Cedula vermeld (burgerservicenummer). Zonder Cedula is onderzoek niet mogelijk.
- Informatie over de locatie (plaats) van onroerend goed. Geef hierover zoveel mogelijk details. Hoe meer informatie u meestuur in uw onderzoeksaanvraag, hoe groter de slagingskans is.

4.6.3 Pakistan

- Een kopie van een Pakistaans paspoort of identiteitsbewijs.
- Informatie over de locatie van het onroerend goed. Pakistan is opgedeeld in provincies en districten. Deze zijn verder onderverdeeld in tehsils. Hieronder vallen dorpen of gemeenten.

4.6.4 China

- Adres van het onroerend goed. In China bestaat geen landelijk Kadaster. Locatieaanduiding is hier dus erg belangrijk om een succesvol onderzoek mogelijk te maken. Voor het onderzoek is het handig als de documenten in het Chinees zijn. Dan is bekend wat de Chinese schrijfwijze is van de namen van betrokkenen (bijvoorbeeld Mandarijn). Zo kan gericht gezocht worden in de registers.
- Oorspronkelijke documenten. Bijvoorbeeld een kopie van het Chinees paspoort, eigendomsakte, etc.

4.6.5 Indonesië

- Het adres van het onroerend goed. Gebouwen staan bij het Kadaster op perceel en adres geregistreerd, niet op naam van de eigenaar. Mensen die niet de Indonesische nationaliteit hebben, kunnen in Indonesië geen onroerende goed op hun naam hebben staan.
- In Indonesië worden geen uitkeringen in verband met arbeid betaald.

5 Gevolgen voor de bijstand

Wat doet u als uit een rapport van het IBF blijkt dat uw klant inkomen of vermogen uit het buitenland heeft verzwegen? Bijna altijd is het verzwijgen van middelen een schending van de inlichtingenplicht en heeft dit gevolgen voor het bijstandsrecht. In dit hoofdstuk staat welk gevolg u kunt geven aan deze schending (intrekken/herzien/beëindigen bijstandsrecht) en hoe en wanneer u bijstand terugvordert en een boete oplegt.

5.1 Schending van de inlichtingenplicht

De belanghebbende moet alle feiten en omstandigheden melden, waarvan hem duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand. Zo is iemand verplicht om te melden of hij over middelen beschikt. Ook als dit vermogen in het buitenland betreft. Deze plicht geldt zowel bij de aanvraag van, als tijdens de bijstandstanduitkering. Wanneer iemand dit niet, tijdig of onvolledig doet, dan is er sprake van schending van de inlichtingenplicht (art. 17 lid 1 PW).

5.1.1 Terugvordering en bestuurlijke boete

Bij schending van de inlichtingenplicht moet de gemeente de uitkering herzien of intrekken (art. 54 lid 3 PW). Het bedrag dat onterecht is uitgekeerd (het benadelingsbedrag) moet worden teruggevorderd (art. 58 lid 1 PW). Alleen bij dringende redenen kan het college geheel of gedeeltelijk afzien van een terugvordering (art. 58 lid 8 PW). Daarnaast moet de gemeente bij schending van de inlichtingenplicht een bestuurlijke boete opleggen (art. 18a PW). De hoogte van de boete moet altijd worden afgestemd op de mate van verwijtbaarheid, de ernst van de overtreding en de (financiële) omstandigheden van de betrokkene. Als de inlichtingenplicht is geschonden heeft het bijstandsverlenend orgaan geen beleidsvrijheid bij de terugvordering en bestuurlijke boete. Zij zijn dus verplicht de wetgeving toe te passen en uit te voeren.

Het maakt niet uit of de betrokkene de middelen opzettelijk heeft verzwegen, of dat hij uit onwetendheid de inlichtingenplicht niet nakwam. Het niet melden van middelen leidt altijd tot een schending van de inlichtingenplicht, ook als het niet leidt tot een intrekking, herziening of beëindiging van de bijstand. De schending levert altijd boete of een waarschuwing op. Let op: de enige uitzondering hierop is als er sprake is van achteraf verkregen middelen. Bijvoorbeeld als een nalatenschap op een later moment in geld kan worden omgezet. De bijstand wordt dan niet herzien of ingetrokken. Zelfs niet als er sprake is van een schending van de inlichtingenplicht. Dat komt doordat de schending van de inlichtingenplicht niet geleid heeft tot te veel verstrekte bijstand.

Verjaring boete

Voor het opleggen van een bestuurlijke boete geldt een vervaltermijn van 5 jaar bij een benadelingsbedrag groter dan € 340 (art. 5:45 Algemene wet bestuursrecht). Speelt de fraude langer dan 5 jaar? Dan kan alleen voor de laatste 5 jaar een boete worden opgelegd.

5.1.2 Aangifte bij het Openbaar Ministerie

Bij een benadelingsbedrag van € 50.000 of hoger moet er aangifte worden gedaan bij het Openbaar Ministerie. Voor zaken met een benadelingsbedrag lager dan € 50.000 kan een gemeente bij uitzondering aangifte doen volgens de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude. Dit is mogelijk bij zaken die niet kunnen leiden tot een bestuurlijke boete of maatregel. Of bij gevallen waarbij vooraf vaststaat dat een bestuurlijke boete niet of nauwelijks geïnd kan worden. Vanaf dat moment gaat het strafrechtelijke regime gelden.

Als uw klant strafrechtelijk wordt vervolgd, kunt u geen bestuurlijke boete opleggen. Wordt uw klant niet strafrechtelijk vervolgd of seponereert het OM de zaak? Dan kunt u wel een boete opleggen.

5.2 Verzwegen inkomsten: Intrekking of herziening?

De hoogte van de verzwegen inkomsten bepaalt of de bijstand moet worden ingetrokken of herzien.

- **Intrekking**
Zijn de verzwegen inkomsten hoger dan de bijstandsnorm die voor de betrokkene geldt? Dan was er achteraf gezien geen recht op bijstand en wordt het recht op bijstand van betrokkene ingetrokken. Dat betekent dat betrokkene achteraf gezien in zijn geheel geen recht op bijstand had.
- **Herziening**
Zijn de inkomsten lager dan de geldende bijstandsnorm? Dan wordt het recht op bijstand herzien. Dat betekent dat betrokkene achteraf gezien wel recht op bijstand had, maar dat hij een te hoge uitkering ontvangen heeft.

Door het verzwijgen van de inkomsten is de inlichtingenplicht geschonden (art. 17 lid 1 PW) en heeft de bijstandsgerechtigde (onterecht) te veel bijstand ontvangen. Daarom moet de bijstand worden ingetrokken of herzien (art. 54 lid 3 PW). De te veel ontvangen bijstand moet altijd worden teruggevorderd (art. 58 lid 1 PW). Deze artikelen zijn heel nauw met elkaar verbonden: zonder herziening of intrekking kan de bijstand niet worden teruggevorderd. Ook wordt er een bestuurlijke boete opgelegd (art. 18a PW).

De terugvordering van buitenlands inkomen wordt op dezelfde manier uitgevoerd als bij inkomen uit Nederland. In de PW is er geen onderscheid tussen binnenlands of buitenlands inkomen bij de toepassingen van de wettelijke bepalingen over inkomen, het niet in aanmerking nemen hiervan, of het toepassen van gedeeltelijke vrijlatingsfaciliteiten (als een deel van het inkomen niet wordt meegenomen in de berekeningen).

5.3 Toepasselijke vermogensvrijlating

5.3.1 Wat is vermogen?

Vermogen is het totaal van alle bezittingen (in binnen- en buitenland) minus de aanwezige schulden (art. 34 lid 1 PW). Een woning in het buitenland behoort tot die bezittingen. Ook wanneer de woning bewoond wordt door familie of vrienden, of verhuurd is aan anderen. Bezittingen die niet (volledig) in het bezit zijn van de betrokkene, maar die hij wel in zijn bezit kan krijgen, worden ook gerekend tot zijn bezittingen (hij kan er redelijkerwijs over beschikken). Het gaat dan bijvoorbeeld om een onroerend goed waarvan de betrokkene mede-eigenaar is. Het deel waarvan hij eigenaar is, wordt tot het vermogen gerekend.

Soms is het niet mogelijk om het (on)roerend vermogen in geld om te zetten. Het (on)roerend goed waarvan betrokkene eigenaar is wordt dan (nog) niet gerekend tot vermogen. Pas als het (on)roerend goed in geld kan worden omgezet is er sprake van vermogen. In dit soort gevallen wordt er gesproken over achteraf verkregen middelen. Dat kan ook het geval zijn bij deviezenbeperking.

5.3.2 Wat is deviezenbeperking?

Sommige landen staan niet toe dat er onbeperkt geld wordt uitgevoerd. Dit heet een deviezenbeperking. Deviezen zijn goed inwisselbare vreemde valuta die als betaalmiddel gebruikt kunnen worden. Wilt u weten of er in een land een deviezenbeperking is? Dan vraagt u dat aan de ambassade, het consulaat, de economische voorlichtingsdienst of bij banken met vestigingen in het buitenland. Soms is er alleen een beperking op goed inwisselbaar buitenlands geld, of is de uitvoer van dit geld helemaal niet toegestaan.

Heeft de betrokkene deviezen in een land waar een deviezenbeperking geldt? Dan beschikt hij wel over vermogen, maar kan hij het vermogen niet omzetten in geld. Pas als hij dat wel kan omzetten in geld, wordt het tot zijn vermogen gerekend. Meestal gaat het dan om achteraf verkregen middelen. De bijstand kan in dat soort gevallen teruggevorderd worden volgens artikel 58 lid 2 onder f, als aan de overige bepalingen wordt voldaan. Uit jurisprudentie blijkt dat voor toepassing van onderdeel f geen herzienings- of intrekingsbesluit nodig is. De bijstand is namelijk wel rechtmatig uitgekeerd, omdat de betrokkene nog niet over de middelen kon beschikken in de periode dat de bijstand werd uitgekeerd.

5.3.3 Toepasselijke vermogensvrijlating

Bij de beoordeling van het recht op bijstand wordt het vermogen vastgesteld (bezittingen - schulden), volgens artikel 34 lid 1 PW. Voor de vaststelling van het recht op bijstand gelden volgens artikel 34 lid 3 PW de volgende vermogensvrijlatingen⁵:

- **Alleenstaande** € 6.120
- **Alleenstaande ouder** € 12.240
- **Gehuwden** € 12.240

Komt het vastgestelde vermogen boven de vrijlating? Dan is er geen recht op bijstand. Alleen als het vermogen onder de vermogensgrens valt, wordt de bijstand toegekend.

5.3.4 Vermogenstoename tijdens de bijstand

Het vermogen mag gedurende de bijstand toenemen. Maar niet meer dan tot de grens van het vrij te laten bescheiden vermogen (zie begrippenlijst). Hoeveel het precies mag groeien is afhankelijk van het 'resterend vrij te laten vermogen'. Dit is het verschil tussen het vastgestelde vermogen bij aanvang van de bijstand en het actuele vrij te laten vermogen dat voor de betrokkene geldt. Tijdens het bijstandsrecht wordt er alleen rekening gehouden met de vermogenstoename, niet met de toe- of afname van schulden. Het resterend vrij te laten vermogen kan dus afnemen door een toename van het vermogen. Maar het kan nooit stijgen door nieuwe schulden die tijdens de bijstand ontstaan. De bijstand zou voldoende moeten zijn om in kosten van het levensonderhoud te voorzien.

⁵ Geldende vermogensvrijlatingen vanaf 1 januari 2019.

Voorbeelden

- De vermogensgrens is € 6.120. Bij aanvang van de bijstand is het vermogen bepaald op € 5.120. Tijdens de periode van bijstandsverlening mag het vermogen van betrokkene nog met € 1.000 toenemen. Ontvangt betrokkene meer dan € 1000 dan moet het meerdere gebruikt worden voor het levensonderhoud.
- Er kan nooit meer aan vermogen worden opgebouwd dan het vrij te laten bescheiden vermogen. De vermogensgrens is € 6.120. Bij aanvang van de bijstand is een negatief vermogen vastgesteld van € 3.000. Tijdens de periode van bijstandsverlening mag het vermogen van betrokkene nog toenemen met het 'resterend vrij te laten vermogen'. In dit geval is dat (nooit meer dan) € 6.120. Als het vermogen van betrokkene bijvoorbeeld toeneemt met € 9.000 dan moet het meerdere (€ 2.980) gebruikt worden voor het levensonderhoud.

Komt het vermogen boven het resterend vrij te laten vermogen uit, dan bestaat er niet langer recht op bijstand. Nadat zijn bijstand is beëindigd omdat hij vermogen had, kan betrokkene wel opnieuw bijstand aanvragen. Op dat moment wordt het vermogen opnieuw berekend. Dan tellen alle bezittingen en (eventueel ook nieuwe) schulden die de betrokkene op dat moment heeft mee voor de vaststelling van het vermogen. Dit kan opnieuw leiden tot bijstandsrecht.

5.4 Verzwegen vermogen: wat zijn de gevolgen voor het bijstandsrecht?

Leidt het vermogen dat betrokkene heeft verzwegen ertoe dat het vermogen achteraf gezien hoger is dan het voor betrokkene geldende vrij te laten vermogen? Dan moet de bijstand worden ingetrokken vanaf het moment dat de grens van de vermogensvrijlating werd overschreden. Dat betekent dat de betrokkene achteraf gezien geen recht op bijstand had.

Door het verzwijgen van het vermogen is de inlichtingenplicht geschonden (art. 17 lid 1 PW) en heeft de bijstandsgerechtigde (onterecht) te veel bijstand ontvangen. Als gevolg daarvan moet de bijstand worden ingetrokken of herzien (art. 54 lid 3 PW). De te veel ontvangen bijstand moet altijd worden teruggevorderd (art. 58 lid 1 PW). Deze artikelen zijn heel nauw met elkaar verbonden: zonder herziening of intrekking kan de bijstand niet worden teruggevorderd. Ook wordt er een bestuurlijke boete opgelegd (art. 18a PW).

5.4.1 Mogelijke situaties bij aangetroffen onroerend goed in het buitenland

Uw klant heeft onroerend goed in het buitenland en u wilt de bijstand intrekken en terugvorderen. Dan is het belangrijk dat u de waarde van het onroerend goed weet. En ook de datum waarop uw klant eigenaar is geworden. De bewijslast ligt bij het bijstandsverlenend orgaan: 'Wie stelt moet bewijzen'. Om de waarde van het onroerend goed te berekenen kunt u gebruikmaken van een erkende taxateur.

Bijvoorbeeld de volgende situaties zijn denkbaar:

- *De huidige waarde is bekend, de aanvangsdatum niet.*
De waarde op het moment van het onderzoek is bekend. De onderzoeker kan niet meer achterhalen wat de waarde van de bezitting was op het moment van toekenning van de bijstand. Het is ook niet duidelijk wanneer de klant eigenaar is geworden.
- *De huidige waarde is bekend, de aanvangsdatum ook.*
U weet wanneer uw klant eigenaar is geworden van het onroerend goed en hoeveel het nu waard is.
- *De huidige waarde, de datum en de aanvangswaarde zijn bekend.*
In deze situatie weet u alle details van het onroerend goed.

De 'aanvangswaarde' kan de volgende betekenissen hebben:

- De waarde op het moment dat uw klant bijstand kreeg. Deze waarde geldt als uw klant het onroerend goed al in bezit had, toen hij bijstand kreeg.
- Het moment waarop uw klant het onroerend goed in zijn bezit kreeg. Deze waarde geldt als uw klant na toekenning van de bijstand het onroerend goed in zijn bezit kreeg.

De mogelijkheden van intrekking en terugvordering zijn afhankelijk van de individuele situatie. Het een individuele beoordeling die tot een beslissing leidt.

5.5 Besluit tot herziening of intrekking en besluit tot terugvordering

Indien er onterecht te veel bijstand is verstrekt door schending van de inlichtingenplicht, volgen er verschillende besluiten:

- Het intrekking- of herzieningsbesluit
- Het terugvorderingsbesluit
- Een boetebesluit

5.5.1 Besluit tot herziening of intrekking

Heeft de schending van de inlichtingenplicht ertoe geleid dat in het verleden te veel bijstand is uitgekeerd? Dan is het bijstandsverlenend orgaan verplicht het recht op bijstand te herzien of in te trekken (art. 54 lid 3 PW). De rechten die de klant in het verleden heeft gekregen worden met dit besluit aangepast naar de situatie zoals die in realiteit was. Bij een herziening blijft er per maand recht op bijstand staan. Bij een intrekking was er geen recht op bijstand.

Een intrekkingsbesluit of herzieningsbesluit is een belastend besluit. Dat betekent dat het bijstandsverlenend orgaan aannemelijk moet maken dat in een bepaalde periode te veel aan bijstand is ontvangen. Alleen het feit dat de inlichtingenplicht is geschonden vormt dus onvoldoende basis om het recht op bijstand in te trekken.

- *Vermogen*

Als wordt geconstateerd dat betrokkene een woning in het buitenland heeft verzwegen, leidt dit niet direct tot een intrekking. Het bijstandsverlenend orgaan moet eerst aannemelijk maken dat betrokkene (mede-)eigenaar is van de woning. Ook moet aannemelijk zijn dat het vermogen van de woning een dusdanige waarde vertegenwoordigt, dat het (resterend) vrij te laten bescheiden vermogen wordt overschreden.

- *Inkomsten*

Heeft u het vermoeden dat betrokkene gewerkt heeft in het buitenland, dan moet u minimaal aannemelijk maken dat betrokkene daar gewerkt heeft. Het bijstandsverlenend orgaan moet hier dus onderzoek naar doen.

Kortom, het bijstandsverlenend orgaan moet onderzoek doen in het buitenland. Dat is voor een bijstandsverlenend orgaan niet eenvoudig. In andere landen gelden andere wetten, andere bevoegdheden en niet elk land zal meewerken aan een onderzoek. Gelukkig hoeft u deze onderzoeken niet zelf te doen. Het IBF voert ze graag en geheel gratis voor uit.

Recht niet meer vast te stellen

Door de schending van de inlichtingenplicht is het recht op bijstand achteraf soms niet meer vast te stellen. Dat kan bijvoorbeeld als het IBF-onderzoek aantoonst dat de bijstandsgerechtigde in buitenland aan het werk is geweest, maar dat er geen loongegevens zijn. Het is dan bekend dat er wel is gewerkt, maar niet bekend is wat die persoon heeft verdiend. Het feit dat de betrokkene geen (volledige) informatie heeft gegeven over zijn werkzaamheden in het buitenland is een schending van de inlichtingenplicht. In die gevallen wordt het recht op bijstand ingetrokken, omdat door de schending van de inlichtingenplicht het recht op bijstand achteraf niet is vast te stellen.

5.5.2 Het besluit tot terugvordering

Na een besluit tot herziening of intrekking volgt een besluit om ten onrechte verleende bijstand terug te vorderen. In dit besluit geeft u het volgende aan:

- De hoogte van het bedrag en de periode waarop de terugvordering betrekking heeft.
- De manier en de termijn waarbinnen een klant moet betalen.
- Wat er gebeurt als een klant niet of niet op tijd betaalt.

5.5.3 Het boetebesluit

De gemeente moet bij schending van de inlichtingenplicht een bestuurlijke boete opleggen (art. 18a PW). De hoogte van de boete moet altijd worden afgestemd op de mate van verwijtbaarheid, de ernst van de overtreding en de (financiële) omstandigheden van de betrokkene.

6 Beslagleggen

Heeft u besloten dat uw klant (een deel van) zijn bijstand moet terugbetalen? Dan moet u dat bedrag invorderen: het incasseren van de terug te vorderen bijstand⁶. U probeert eerst een vrijwillige aflossingsregeling met uw klant af te spreken. Lukt dit niet, of komt uw klant de afspraken niet na? Dan kunt u overgaan tot dwanginvordering (executie). Hiervoor heeft u de volgende mogelijkheden:

1. Verrekenen met de bijstand die u nog moet uitkeren aan de klant.
2. Vereenvoudigd derdenbeslag leggen op loon en/of uitkering.
3. Conservatoir c.q. executoriaal beslag leggen op bezittingen van de klant.

In dit hoofdstuk staat meer informatie over het leggen van conservatoir en executoriaal beslag in het buitenland. Door deze invordering kunt u beslag laten leggen op geld op een bankrekening of onroerend goed.

6.1 Vrijwillige aflossingsregeling

Het kan lang duren voordat u beslag heeft gelegd in het buitenland. Ook is de procedure omslachtig. Het is daarom voor u en voor uw klant beter om vrijwillige afspraken te maken over het onroerend goed en het aflossen van de bijstandsschuld. Uw klant kan bijvoorbeeld in overleg met u het onroerend goed verkopen. Of hij kan met u een betalingsregeling afspreken.

6.2 Beslag in het buitenland

In sommige gevallen kan het lonen om de bijstand terug te vorderen door executoriaal beslag te leggen op het onroerend goed in het buitenland.

6.2.1 Executoriaal beslag in het buitenland

Executoriaal beslagleggen gebeurt in Nederland volgens de bepalingen van boek 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Om executoriaal beslag te leggen heeft u een executoriale titel nodig. Een executoriale titel is een vonnis of beschikking van de rechtbank. Daarin heeft de rechtbank beslist dat de schuldenaar moet betalen. Met deze titel kunt u een deurwaarder beslag laten leggen op bezittingen, loon of een uitkering.

Een terugvorderingsbeschikking van een gemeente levert in Nederland automatisch een executoriale titel op. Dat was al geregeld in de Wet boeten, maatregelen en terug- en invorderen (BMTI) uit 1996 en vervolgens ook in de PW. Maar deze executoriale titel geldt niet automatisch in het buitenland. Het besluit tot terugvordering moet dus ook door een rechter in het betreffende land worden bekrachtigd. Dit kan op de volgende manieren:

1. De rechter kan het terugvorderingsbesluit executoriale kracht verlenen zonder het besluit inhoudelijk te beoordelen. Dit doen buitenlandse rechters meestal als het besluit van een Nederlandse rechter komt.
2. Een bodemprocedure in het betreffende land. Als de grondslag van de executoriale titel een gemeentebeschikking is, moet u meestal zo'n bodemprocedure beginnen. Die procedure kan dan 1 tot 2 jaar duren.

6.2.2 Conservatoir beslag in het buitenland

Het krijgen van een executoriale titel in het buitenland duurt soms lang. In de tussentijd kan uw klant proberen om van het onroerend goed af te komen. U kunt er dan voor kiezen om conservatoir beslag te leggen. Zo zorgt u ervoor dat uw klant het onroerend goed niet kan overdragen aan een derde. In het Kadaster wordt een aantekening gemaakt bij het onroerend goed dat er beslag is gelegd.

Een rechter in het land van de bezittingen kan een conservatoir beslag leggen. U moet hiervoor een advocaat uit dat land inschakelen. Na het conservatoir beslag start u meteen een bodemprocedure. Hierdoor wordt het conservatoir beslag een executoriaal beslag.

Niet in alle landen is het mogelijk om beslag te leggen. Het is het makkelijkst om beslag te leggen in een land waarmee Nederland een executieverdrag heeft. In landen waarmee Nederland geen executieverdrag heeft, kunt u geen beslag leggen met alleen de Nederlandse executoriale titel. Dit is namelijk een inbreuk op de soevereiniteit van dat land. U kunt dan alleen beslag leggen door een juridische procedure in dat land zelf.

⁶ Het beslagleggen is een complexe materie en er zijn verschillende ervaringen en meningen over wat het rendement is.

7 Lijst van begrippen

Aanvangswaarde

Waarde van het onroerend goed op het moment van aankoop door de klant.

Bestuursrechtelijk Akkoord

Bestuurlijke overeenkomst.

Aflossingsregeling

Betalingsregeling die de gemeente (=schuldeiser) met de klant (=schuldenaar) treft.

Attaché

Is verbonden aan de Nederlandse ambassade. De term attaché wil zeggen dat het niet om een diplomaat van het ministerie van Buitenlandse Zaken gaat, maar om een ander ministerie of overheidsdienst. De attaché voor Sociale Zaken is in dienst van de Sociale Verzekeringsbank en voert in opdracht SVB, UWV, CVZ en de Belastingdienst dienstverlenende taken en handhavingstaken uit op verschillende beleidsterreinen. Landen waarin attachés werkzaam zijn: Turkije, Marokko, Spanje en Suriname.

(Bescheiden) vermogensgrens

Het vermogen dat uw klant heeft mag niet boven de maximale vermogensgrens komen. Vermogen is de bezittingen min de schulden van uw klant.

Bilateraal verdrag

Verdrag tussen 2 landen.

Bodemprocedure

Een via conclusiewisseling vormgegeven procedure, die na een kort geding nog altijd kan worden gevolgd. Een uitspraak in kort geding kan geen afbreuk doen aan de beslissing in de bodemprocedure.

Bureau voor Sociale zaken

Het Bureau voor Sociale Zaken op de Nederlandse ambassade vertegenwoordigt de Nederlandse uitvoeringsinstellingen op het terrein van de sociale zekerheid, te weten de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) en het CAK (zorgverzekeringen). Voor alle vragen over de Nederlandse volksverzekeringen en werknemersverzekeringen die door deze uitvoeringsinstellingen worden uitgevoerd, kunnen klanten bij de bureaus voor sociale zaken terecht. Het bureau helpt desgevraagd ook bij vragen over Nederlandse belastingaangelegenheden, zoals problemen met te veel betaalde zorg- of huurtoeslag, het aangifte doen van inkomstenbelasting en bij vragen aan en van de Nederlandse pensioenfondsen.

Cedula

Dominicaans burgerservicenummer.

CIN-nummer

Marokkaans burgerservicenummer.

Civiele procedure

Rechtspraak tussen 2 partijen. Dat kunnen burgers, bedrijven of stichtingen zijn.

Conservation Foncière

Is onderdeel van het ANCFCC (l'Agence nationale de la conservation foncière, du cadastre et de la cartographie). Het ANCFCC is een instantie belast met enerzijds het in kaart brengen van onroerend goed (Cadastre) en anderzijds het registreren van onroerend goed (Conservation foncière). Het kadaster is regionaal georganiseerd; www.ancfcc.gov.ma.

Conservatoir beslag

Middel van de schuldeiser waarmee hij kan voorkomen dat zijn schuldenaar vermogensbestanddelen vervreemdt.

Convenant

Vrijwillig gesloten overeenkomst waarvan de nakoming niet kan worden afgedwongen.

CPF-nummer

Cadastro de Pessoas Físicas, Braziliaans burgerservicenummer.

Deviezenbeperking

Sommige landen staan niet toe dat er onbeperkt geld wordt uitgevoerd.

DNI- of NIE-nummer

Spaans burgerservicenummer voor respectievelijk Spanjaarden en niet-Spanjaarden.

Executieverdrag

Verdrag dat toestaat om in een land waarmee dat verdrag is gesloten onroerende goederen te verkopen.

Executoriaal beslag

Het krijgen van toestemming om de onroerende zaak te gelde te maken (bijvoorbeeld door het openbaar te verkopen).

Herzienings- of intrekingsbesluit

Met dit besluit worden de rechten die uw klant in het verleden heeft gekregen, in overeenstemming gebracht met de situatie zoals die daadwerkelijk was.

Inlichtingenplicht

Staat in artikel 17 van de PW. Het betekent dat een persoon die bijstand heeft, doorgeeft wanneer er iets verandert dat invloed kan hebben op zijn recht op bijstand of op zijn werk. Hij geeft die informatie gevraagd, maar ook ongevraagd. Deze algemene inlichtingenverplichting geldt óók voor inkomen en vermogen buiten Nederland.

Invorderen

Het incasseren van de terug te vorderen bijstand.

Kadaster

Een Kadaster is een van overheidswege bijgehouden openbaar register van onroerende zaken en de daarop gevestigde rechten. Tevens wordt de term gebruikt om de dienst aan te duiden die met het beheer van een dergelijk register is belast. Het Kadaster is dan ook de informatiebron voor degenen die gegevens van bepaalde percelen willen weten.

Kamer van Koophandel

De Kamer van Koophandel (KvK) is een onafhankelijke dienstverlener die informatie, voorlichting en ondersteuning biedt aan ondernemers. De Turkse KvK heet afgekort in het Turks TOBB (www.tobb.org) en bevindt zich in Ankara.

Medewerkingsplicht

De medewerkingsverplichting is vastgelegd in artikel 55 PW. Door dit artikel kunnen B&W verplichtingen aan de bijstand verbinden die de bijstand verminderen of intrekken. Ook kunnen B&W iemand verplichten om een uitkering in het buitenland aan te vragen. Wanneer deze verplichting door de belanghebbende niet wordt nagekomen, kan de uitkering worden verlaagd. Wanneer de persoon blijft weigeren, kan dit uiteindelijk leiden tot een tijdelijke volledige stopzetting van bijstand.

Memorandum of Understanding (MoU)

Een document waarin 2 of meerdere partijen een overeenkomst aangaan om een gezamenlijke actie te ondernemen. Het is de meer formele variant van het Herenakkoord (informele overeenkomst), maar is eveneens niet juridisch afdwingbaar.

Multilateraal verdrag

Verdrag tussen 3 of meer landen.

PESEL-nummer

Pools burgerservicenummer.

Protocol

Geheel van voorschriften en regels in het internationaal diplomatiek verkeer.

Resterend vrij te laten vermogen

Het vrij te laten vermogen dat overblijft na aftrek van schulden.

Rogatoire commissie

Getuigenverhoor dat in opdracht van de behandelende rechter door een andere instantie (meestal een rechtbank in het buitenland) wordt uitgevoerd.

Strafrechtelijk

Rechtspraak in geval iemand ervan wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd. Dit wordt door het OM afgehandeld.

Tapu Senedi

Turkse eigendomsakte.

T.C. Kimlik Numarasi

Turks burgerservicenummer. Staat soms op de laatste pagina van het Turkse paspoort (oude stijl) en altijd op de fotopagina (paspoort nieuwe stijl, medio 2010) of op het identiteitsbewijs.

Tehsil

(tahsil, tahasil), ook bekend als taluq (taluka) en mandal, is de benaming in Zuid-Azië voor een regionale bestuurs eenheid. Een tehsil bestaat uit een of meer steden of dorpen, en is gevestigd in één daarvan. Een tehsil heeft fiscale en administratieve bevoegdheden en beheert onder andere het Kadaster.

Tesorería General de la Seguridad (TGSS)

Spaanse sociale zekerheidsinstantie.

Teveel aan vermogen

Het bedrag dat het vrij te laten vermogen overschrijdt.

Verdrag

Schriftelijk vastgelegde overeenkomst tussen 2 of meer staten.

Vereenvoudigd derdenbeslag

Het op grond van de PW, WIJ, IOAW en IOAZ, zonder tussenkomst van een deurwaarder beslag leggen op loon, sociale uitkeringen en andere periodieke betalingen.

Verificatie

Wanneer er twijfel is over herkomst of juistheid, kan met een verificatieonderzoek de echtheid of de inhoudelijke betrouwbaarheid van een document worden gecontroleerd.

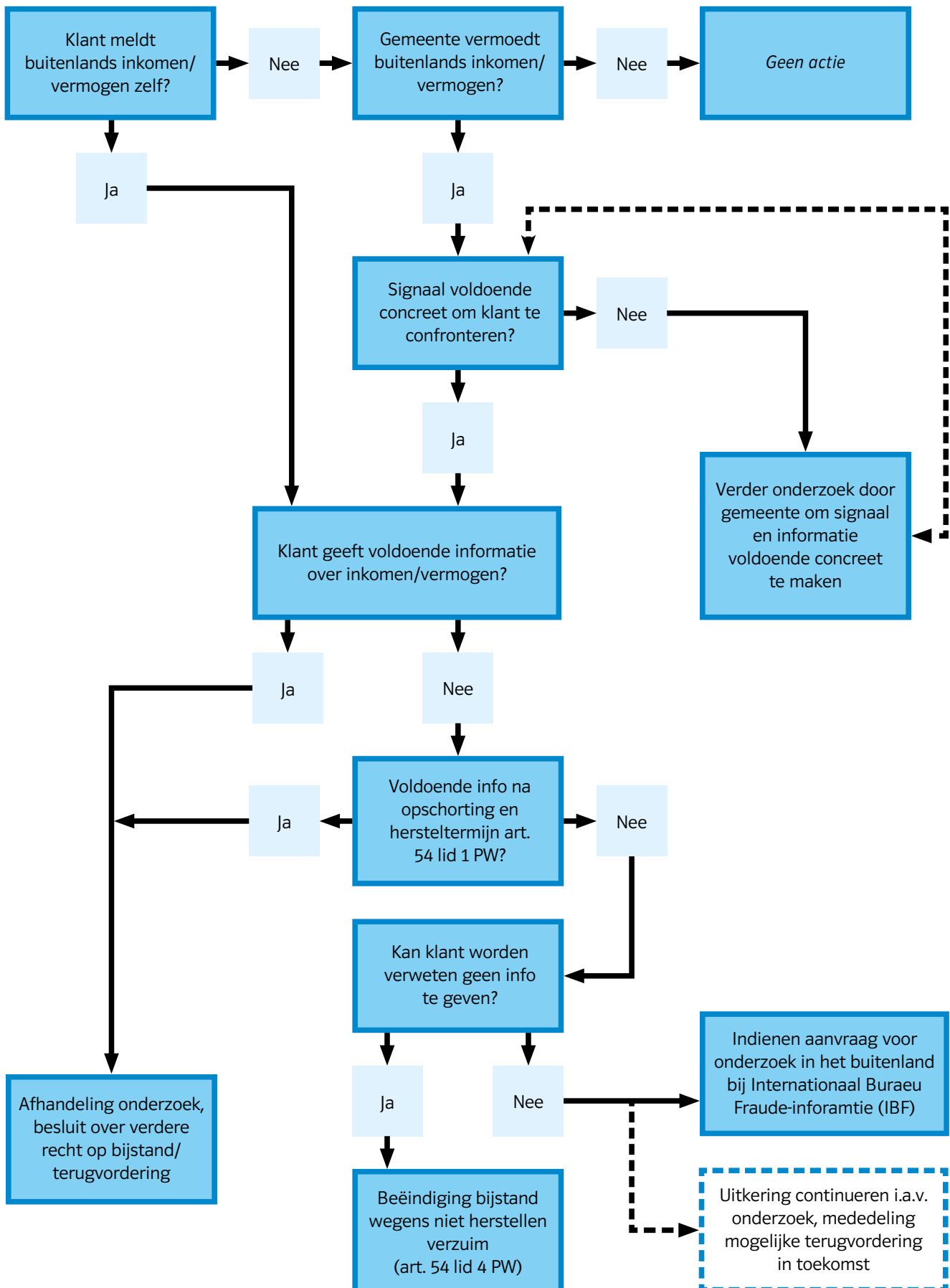
Voorliggende voorzieningen

Als een klant een aanvraag voor bijstand doet, onderzoekt de gemeente of hij een beroep kan doen op een voorliggende voorziening. Artikel 15 PW omschrijft een voorliggende voorziening als: 'elke voorziening buiten de PW waarop de persoon of het gezin aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifieke uitgaven'. Voorbeelden van voorliggende voorzieningen zijn een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of een WW- of Wajong-uitkering.

8 Schema gegevensuitwisseling in het kader van de Participatiewet

Situatie	Gegevensverkeer	Wel of niet mogelijk?	Wettelijk kader
Werkgever verstrekt persoonsgegevens	(Ex-)werkgever geeft persoonsgegevens aan de gemeente	Ja, dit is zelfs verplicht	Art. 63 PW
Instantie verstrekt op verzoek van gemeente persoonsgegevens	Binnenlandse instantie geeft persoonsgegevens aan de gemeente	Voor binnenlandse instantie: Ja, dit is verplicht als instantie is opgenomen in art. 64 PW	Art. 64 PW
		Niet opgenomen in art. 64 PW? Dan is gegevensverstrekking in principe mogelijk, tenzij bepaling in andere wet dit verbiedt. Niet afdwingbaar door gemeente.	
	Buitenlandse instantie geeft persoonsgegevens aan gemeente	Voor landen binnen EU: Ja, is mogelijk, op grond van art. 6 lid 1 sub c of e AVG	Art. 6 lid 1 sub c of e AVG
		Voor landen buiten EU: Ja, is mogelijk als de autoriteiten bereid zijn tot verstrekking. Afdwingbaarheid is afhankelijk van eventuele verdragsrechtelijke of hiermee vergelijkbare afspraken (bijvoorbeeld Marokko).	
Gemeente onderzoekt of persoonsgegevens juist zijn in verband met vaststellen recht op bijstand	Gemeente geeft persoonsgegevens aan instantie	Ja, is mogelijk. Kan naar binnenlandse of buitenlandse instantie. Alleen gegevens die gecontroleerd of geverifieerd moeten worden.	Art. 65 PW (in principe geheimhoudingsplicht, maar hierop een uitzondering omdat het gaat om gegevens die noodzakelijk zijn voor vaststellen recht op bijstand.
Andere instantie vraagt gemeente om persoonsgegevens klant	Gemeente geeft persoonsgegevens aan binnenlandse instantie	Ja, verplicht bij vermoeden van misdrijf of als instantie is opgenomen in art. 67 PW.	Art. 66 en 67 PW
	Gemeente geeft persoonsgegevens aan buitenlandse instantie	Ja, alleen als de buitenlandse instantie de gegevens nodig heeft in de uitoefening van een taak van zwaarwegend algemeen belang (controle en/of fraudebestrijding op het gebied van publieksrechtelijke uitkeringen).	Art. 67 PW

9 Processchema signaal grensoverschrijdend onderzoek

Algemene vragen

1. Krijgt iedereen bij het in- en uitreizen een stempel in het paspoort?

Iedereen die bij het in- of uitreizen van of naar Turkije geen stempel in zijn paspoort wil, kan verzoeken deze niet te plaatsen en dan gebeurt dit ook niet. Dat wil dus zeggen dat het controleren van de stempels in het paspoort geen betrouwbaar middel is.

Het niet plaatsen van de in- of uitreisstempel betekent echter niet dat er geen registratie van de reisbeweging plaatsvindt. Dit gebeurt wel. Dus ook al wordt er geen stempel in het paspoort geplaatst, dan nog staat het in- of uitreizen wel degelijk in het Turkse systeem waarin de reisbewegingen geregistreerd worden. Het meest betrouwbare controlemiddel is het door betrokkene laten overleggen van het overzicht van de in- en uitreisdata. Bij iedere grensovergang (dus per lucht, water of over de weg) naar of van Turkije wordt het in- en uitreizen geregistreerd.

2. Moet iemand die met de auto Turkije inkomt ook zijn paspoort af laten stempelen?

Net zoals bij de reizen via de luchthavens geldt ook hier dat de in- en uitreisdata geregistreerd worden. Op verzoek wordt een stempel in het paspoort achterwege gelaten. Zie vraag 1.

3. Zijn de stempels in het paspoort een betrouwbaar middel om de reisbewegingen te verifiëren?

Nee, het controleren van de stempels in het paspoort is geen betrouwbaar middel, omdat op verzoek een stempel niet in het paspoort geplaatst wordt.

Het niet plaatsen van de in- of uitreis stempel betekent echter niet dat er geen registratie van de reisbeweging plaatsvindt. Dit gebeurt wel. Dus ook al wordt er geen stempel in het paspoort geplaatst, dan nog staat het in- of uitreizen wel degelijk in het Turkse systeem waarin de reisbewegingen geregistreerd worden. Het meest betrouwbare controlemiddel is het door betrokkene laten overleggen van het overzicht van de in- en uitreisdata.

4. Wie kan het overzicht van de in- en uitreisdata opvragen?

Om het document met een overzicht van de in- en uitreisdata te verkrijgen, moet de betreffende persoon, of zijn/haar gemachtigde, in persoon een aanvraag indienen aan de hand van zijn/haar Turkse I.D. kaart of paspoort bij:

- o of de “Yabancılar, Yabancılar-Pasaport Şube Müdürlüğü” van het politiedirectoraat dat zich in iedere provinciehoofdstad bevindt;
- o of de grensposten of de “Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Dairesi Başkanlığı” (Departement buitenlanders van het Hoofddirectoraat van de Politie in Ankara);
- o of de Turkse ambassade/consulaten in Nederland;
- o of door middel van het gebruik van E-devlet (Turkse DigiD), zie hieronder.

5. Waar kan het overzicht van de in- en uitreisdata worden aangevraagd?

Het kan aangevraagd worden bij:

- o of de “Yabancılar, Yabancılar-Pasaport Şube Müdürlüğü” van het politiedirectoraat dat zich in iedere provinciehoofdstad bevindt;
- o of de grensposten of de “Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Dairesi Başkanlığı” (Departement buitenlanders van het Hoofddirectoraat van de Politie in Ankara);
- o of de Turkse ambassade/consulaten in Nederland;
- o of door middel van het gebruik van E-Devlet (Turkse DigiD), zie hieronder.

6. Wat is het TC Kimliknummer?

Het TC Kimliknummer is een uniek persoonlijk identificatienummer dat is toegekend aan iedere burger van Turkije. Het Turkse identificatienummer bestaat uit 11 cijfers. Dit nummer functioneert als een persoonsgebonden juridisch, sociaal en fiscaal registratienummer. Het TC Kimliknummer bestaat sinds 28-10-2000. Op die datum is in Turkije het zogenaamde project MERNIS in werking getreden. Dit project behelst de automatisering van het volledige Turkse bevolkingsregister in één centraal bestand. Bij de uitvoering van dit project is aan iedere persoon, geboren na 1840 die voorkomt in het bevolkingsregister (binnen- en buitenland), een Turks identificatienummer toegekend, namelijk het zogenaamde T.C. Kimlik Numarası (het identificatienummer van de republiek Turkije). Ook personen die voorkwamen in het bevolkingsregister maar reeds overleden waren, zoals bijvoorbeeld Atatürk, kregen een TC Kimliknummer toegekend. Op 28-10-2000 werd aan ongeveer 120 miljoen geregistreerde personen een TC Kimliknummer toegekend.

7. Hebben buitenlanders in Turkije ook een TC Kimliknummer?

Aan buitenlanders die met een geldige verblijfsvergunning in Turkije wonen, wordt automatisch een identificatienummer toegewezen.

8. Heeft iedere Turkse onderdaan een TC Kimliknummer?

In principe wel, tenzij de betreffende persoon de Turkse nationaliteit is kwijtgeraakt door een in de Turkse wet omschreven misdaad of de betreffende persoon nooit de Turkse nationaliteit heeft gehad (wanneer iemand geboren is in Nederland en niet aangemeld is bij een Turks consulaat in Nederland). Als een persoon vrijwillig afstand doet van de Turkse nationaliteit, behoudt hij/zij zijn/haar TC Kimliknummer en ontvangt hij/zij een blauwe kaart waarop dit nummer vermeld staat. Bij verlies hiervan kan een nieuwe kaart bij één van de Turkse consulaten opgevraagd worden.

9. Hoe kan iemand zijn TC Kimliknummer opvragen als hij het niet meer weet?

De eerste tien jaar na het ontstaan van het TC Kimliknummer bestond er een website waarop de Turkse burger zijn TC Kimliknummer kon terugvinden onder invoering van een aantal persoonsgegevens (voor- en achternaam, geboortedatum en de namen van de ouders). Deze website is nu gesloten en vervangen door een nieuwe website waarop iemand alleen maar kan verifiëren of zijn/haar TC Kimliknummer juist is. Maar men kan het TC Kimliknummer opvragen in Turkije bij het Nüfus Müdürlüğü (bevolkingsregister) en in Nederland bij de Turkse consulaten.

10. Waar wordt het TC Kimliknummer voor gebruikt?

Het Turkse identificatienummer wordt bij iedere vorm van registratie bij overheidsinstanties, instellingen en organisaties gebruikt. Het nummer wordt genoemd op identiteitskaarten, paspoorten, officiële aktes, woonverklaringen, schoolverklaringen, verzekeringspolissen, bankrekeningen, staatsinstellingen, etc. Geconcludeerd kan worden dat het Turkse identificatienummer een onontkoombaar onderdeel is geworden in de georganiseerde Turkse samenleving.

11. Wat is E-Devlet?

E-Devlet is een combinatie van het Nederlandse DigiD en Mijnoverheid.nl. Via een TC Kimliknummer en wachtwoord kan men inloggen op een site van waaruit men diverse pagina's kan raadplegen. Raadpleegbaar zijn bijvoorbeeld het Turkse kadaster, de in- en uitreis data, etc. E-devlet is een portaal dat het mogelijk maakt om bijna alle staatsinstanties elektronisch te benaderen. Via dit portaal kan een Turkse burger of een non-citizen die langer dan 6 maanden legaal in Turkije verblijft, met behulp van zijn/haar TC Kimliknummer en een wachtwoord zijn/haar zaken bij de staat regelen of

informatie opvragen. Dit portaal verleent zijn service niet alleen aan burgers/residenten maar ook aan bedrijven en instanties.

Om voor de eerste keer toegang te krijgen moet men zich in Turkije bij een postkantoor aanmelden waarna er een wachtwoord wordt toegekend. In Nederland kan men een wachtwoord om de eerste keer in te loggen opvragen bij de consulaten.

Het systeem blijft gevuld worden en de mogelijkheden van het systeem worden steeds uitgebreid.

12. Heeft iedere Turk een E-Devlet?

Nee, een E-Devlet moet aangevraagd worden.

13. Houdt het E-devlet ook de in- en uitreisdata bij?

Ja. De registratie van alle in- en uitreisdata is vanaf 1-1-1992 gedigitaliseerd. Het komt af en toe voor dat het systeem niet meteen geupdated wordt waardoor de in- en uitreisdata niet meteen in het systeem geregistreerd worden.

14. Welke informatie is opvraagbaar via E-Devlet?

Het systeem kan voor honderden verschillende doeleinden gebruikt worden. Naast alle staatsinstanties zijn ook universiteiten, gemeenten en privé-bedrijven zoals GSM providers, kabel TV bedrijven, etc. aangesloten op dit systeem. Er zijn veel gebruiksmogelijkheden en hieronder worden de mogelijkheden die het meest belangrijk zijn voor de klanten van de gemeenten, genoemd (zie verder ook de brochure van het Bureau voor Sociale zaken over de mogelijkheden van de digitale staat):

A- verzekerde werktijdvakken – document met informatie over het pensioen uit het systeem van SGK afdrukken

B- document met in- en uitreisdata afdrukken

C- woonverklaring met de geregistreeerde adresgegevens in Turkije afdrukken

D- uittreksel uit het systeem van het bevolkingsregister (met o.a. burgerlijke staat, geboortedatum, aantal kinderen) afdrukken

E- informatie over voertuigen die op naam van de eigenaar geregistreerd staan met o.a. kentekennummer (alleen schermprint)

F- informatie over bankrekeningen: de gebruiker kan zelf zien bij welke Turkse banken hij/zij een bankrekening heeft (alleen schermprint)

G- informatie over onroerende zaakbelasting (alleen schermprint en niet voor alle gemeenten in Turkije)

H- verklaring over de actuele, in het kadaster geregistreeerde onroerende zaken afdrukken

Toelichting: als hierboven gesproken wordt van “afdrukken”, dan betekent dit dat de afdruk van het betreffende document voorzien is van een barcode waarmee gecontroleerd kan worden of het document authentiek is. Niet alle toepassingen hebben die mogelijkheid waardoor er soms alleen een schermprint gemaakt kan worden waardoor dus niet duidelijk is of het document authentiek is (en niet vervalst).

15. Hoe zit het met de verplichte dienstplicht?

De lengte van de dienstplicht is op dit moment (2021) voor een soldaat 6 maanden en voor een officier 12 maanden. De mogelijkheid bestaat om de dienstplicht af te kopen. Dit kost in Turkije op dit moment ongeveer 40.000 Turkse Lira en voor degenen die in het buitenland wonen, kost het afkopen € 4.402.

Vragen en antwoorden m.b.t. onroerend goed

16. Kan een aangifte onroerende zaakbelasting gezien worden als een bewijs van eigendom?

Ja, want om een aangifte in het kader van de onroerende zaakbelasting in te kunnen dienen moet men de eigendomsakte laten zien.

17. Hoe wordt de belastingwaarde vastgesteld?

De belastingwaarde van een onroerend goed (in Nederland de WOZ-waarde) wordt op grond van de wet op de onroerende zaakbelasting één keer in de vier jaar door een gemeentelijke commissie vastgesteld. In de drie jaar daarna wordt de belastingwaarde geïndexeerd met de helft van het zogenaamde herwaardingspercentage.

18. Is er een relatie tussen de belastingwaarde en de reële verkoopwaarde?

In tegenstelling tot in Nederland waar de WOZ-waarde vrijwel overeenkomt met de reële verkoopwaarde, is de belastingwaarde in Turkije niet te vergelijken met de reële verkoopwaarde/marktwaarde.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de reële verkoopwaarde 2 tot 5 maal hoger ligt dan de belastingwaarde. Er zijn zelfs uitschieters van 10 x hoger bekend.

De waarde van het pand voor het vaststellen van de onroerende zaakbelasting wordt door een gemeentelijke commissie vastgesteld en wordt ook jaarlijks geactualiseerd. Echter, dit is, zoals ik hiervoor al heb aangegeven, niet de werkelijke waarde in het vrije economische verkeer. Hieraan liggen allerlei politieke oorzaken ten grondslag. Men kiest er om diverse redenen, zoals electoraal gewin, voor om de belasting op onroerend goed laag te houden en dit kan door de gemeentelijke of landelijke politiek zijn ingegeven met het oog op te houden verkiezingen. Kortom, de onroerende zaakbelasting maakt deel uit van het verkiezingsgebeuren. Echter, in plaats van het wijzigen/verlagen van het percentage van de te innen belasting wijzigt men de belastingwaarde van het onroerend goed.

19. Wat is de heffingsgrondslag en het belastingpercentage van de onroerende zaakbelasting?

Als heffingsgrondslag van de onroerende zaakbelasting geldt de belastingwaarde. De belastingwaarde voor de onroerende zaakbelasting is de belastingwaarde van een gebouw/grond/bouwperceel die volgens de bepalingen van de wet op de onroerende zaakbelasting wordt vastgesteld.

Het percentage van de onroerende zaakbelasting bedraagt voor woningen en grond 0,1% en voor andere gebouwen 0,2% van de belastingwaarde. In grootstedelijke gemeenten kan een twee maal zo hoog percentage van toepassing zijn. Voor bouwpercelen bedraagt het percentage 0,3%.

20. Door wie worden de taxaties in Turkije verricht en wanneer is een taxateur een erkende taxateur?

De taxaties in Turkije laat het bureau voor sociale zaken verrichten door erkende taxateurs. Een erkende taxateur is iemand die een universitaire opleiding heeft gevolgd en een certificaat heeft verkregen van de instantie in Turkije die taxateurs erkent. Deze taxateurs verrichten ook taxaties voor de Turkse banken en rechtbanken. Hun rapporten voldoen aan de eisen van een taxatierapport. Alle andere rapporten met betrekking tot de waarde van een onroerende zaak die niet door een taxateur maar bijvoorbeeld door een makelaar zijn opgesteld, kunnen alleen als een verklaring van de betreffende persoon gezien worden waarin hij/zij zijn/haar mening geeft.

21. Kan een taxateur informatie verkrijgen uit het kadaster?

Ja, maar een taxateur heeft beperkte toegang tot het kadastrale systeem. Hij/zij kan alleen in verband met de onroerende zaak die hij/zij moet taxeren, informatie achterhalen uit het systeem van het kadaster. Een taxateur kan geen informatie verkrijgen die bijvoorbeeld betrekking heeft op de vraag of een bepaalde persoon onroerende goederen bezit of niet.

22. Moet een huurder ook onroerende zaakbelasting betalen?

Nee, alleen eigenaren betalen onroerende zaakbelasting.

23. Als er geen belastingnummer bestaat, kan er dan wel inkomstenbelasting zijn/worden afgedragen?

Nee, dat kan niet. Het belastingnummer is absoluut noodzakelijk. Zonder belastingnummer staat men niet geregistreerd bij de belastingdienst en wordt er geen inkomstenbelasting betaald en geheven. Als een persoon inkomstenbelasting betaalt, dan heeft hij/zij inkomsten uit bijvoorbeeld het verhuren van een pand of uit een eigen bedrijf. De inkomsten uit salaris, e.d. worden anders belast en tellen hier niet mee.

24. Wat is een Resmi Senet?

Een resmi senet is een rechtsgeldig bewijs van overdracht van een onroerend goed, wij noemen dit in het Nederlands een verkoopakte. Een Resmi Senet is voorzien van pasfoto's en handtekeningen van de bij de transactie betrokken partijen en van een registratienummer. De akte wordt in het eigendomsregister onder dat nummer geregistreerd.

25. Wat is een Tapu Senedi?

Een Tapu Senedi is een uittreksel uit het eigendomsregister en tevens de verkorte weergave van de Resmi Senet. Het geldt naar Turks recht als een bewijs van eigendom, dus een eigendomsakte. De Tapu Senedi vermeldt de datum van de transactie en een registratienummer alsmede de omvang en locatie van het onroerend goed, het aandeel van de koper in het onroerend goed en de naam van de verkoper en koper. Soms staat ook de verkoopprijs geregistreerd.

Een Tapu Senedi heeft als echtheidskenmerk een stempel van de directeur van het eigendomsregister en diens handtekening. Op de Tapu Senedi kan de pasfoto van de koper staan, maar nooit die van de verkoper.

26. Kan eigendomsoverdracht op een andere wijze plaatsvinden dan met een Resmi Semet?

Ja, dit kan bijvoorbeeld op basis van een rechterlijke uitspraak. In dit geval wordt geen Resmi Senet opgemaakt. De rechterlijke uitspraak wordt in het eigendomsregister vastgelegd.

27. Wat is de betekenis van een potentiële, actieve of niet meer actieve belastingplichtige?

Als iemand is geregistreerd als een potentiële belastingplichtige bij een belastingkantoor, betekent dit dat hij/zij in Turkije geen geregistreerde inkomsten heeft uit verhuur van een onroerende zaak, een eigen bedrijf, enz. Als iemand is geregistreerd als actieve belastingplichtige, dan heeft hij/zij geregistreerde inkomsten uit verhuur van onroerend goed, een eigen bedrijf, enz. Als iemand is geregistreerd bij de belastingdienst als een niet meer actieve belastingplichtige, dan betekent dit dat hij/zij in Turkije voorheen geregistreerde inkomsten heeft gehad uit verhuur van een onroerende zaak, een eigen bedrijf, enz. maar nu niet meer.

28. Worden voor het onderzoek naar een (potentieel) belastingnummer persoonlijke inloggegevens gebruikt?

Nee, wij raadplegen alleen openbare webpagina's, dus openbaar toegankelijke registers. Wij zullen nooit inloggen door gebruik te maken van een gebruikersnaam en wachtwoord van een betrokkene en dus nooit op de persoonlijke pagina van een betrokkene. Wij gebruiken bij het raadplegen van de openbare webpagina's uitsluitend de persoonsgegevens (voor- en achternaam, geboortedatum, geboorteplaats en de voornaam van vader + Turkse persoonsnummer), zoals deze door de opdrachtgever bij de opdracht zijn verstrekt.

29. Welke kadasterinformatie kan via E-devlet verkregen worden?

De eigenaar kan de gegevens van de onroerende goederen die bij het kadaster op zijn naam staan geregistreerd, via E-devlet zelf raadplegen. De eigenaar kan de kadastrale informatie over de ligging van het onroerend goed, wat het aandeel van de gebruiker is, hoe het onroerend goed verworven is, of er beslag op ligt, enz. zelf achterhalen. Het is voor de eigenaar ook mogelijk om deze informatie af te drukken. Het is niet mogelijk om te achterhalen welke onroerende goederen voorheen op naam van de eigenaar hebben gestaan bij het kadaster. Via het E-devlet-portaal kan de eigenaar alleen actuele informatie opvragen. Heel veel steden, grote districten en gemeenten zijn aangesloten op het systeem. Het is daarom voor de eigenaar mogelijk om informatie over de onroerende zaakbelasting voor zijn onroerende goederen in deze gemeenten zelf te raadplegen. Hij kan zijn belastingaangiftes, registratiegegevens en betaalgegevens inzien en afdrukken. Niet alle gemeenten zijn dus via het portaal benaderbaar.

Vragen en antwoorden over de inkoopregeling

30. Wat moeten we doen met aanvragen voor mensen die overleden zijn?

Ook voor de verzekerden die overleden zijn, kunnen de nabestaanden verzekerde tijdvakken inkopen. Daarom zijn de verzekerde (werk- en woon-)tijdvakken van de overledene belangrijk voor de nabestaanden. Zij kunnen namelijk op basis daarvan een hoger pensioen (met meer premiedagen) of eerder een pensioen ontvangen.

31. Hoe werkt de tabel (zie de bijlage)?

Kort gezegd: om een Turks pensioen toe te kennen zijn er drie aspecten van belang: de begindatum van de verzekerde tijdvakken bepaalt hoeveel premiedagen, hoelang de verzekerde periode en welke leeftijd nodig zijn voor de inkoop. Als er een specifieke vraag is, kan er contact opgenomen worden met het Bureau voor Sociale Zaken in Ankara.

32. Welke invloed hebben woontijdvakken?

Woontijdvakken kunnen ingekocht worden om aan de nodige premiedagen te voldoen. Woontijdvakken zijn niet van belang bij het vaststellen van de verzekerde periode en de pensioenleeftijd. Daarvoor gelden alleen de verzekerde tijdvakken van arbeid. Dus als iemand in Nederland woont van 1980 tot 2000 en gaat werken in 1990, dan geldt als datum om de pensioenleeftijd vast te stellen 1990. Op grond van 1990 wordt dan het aantal te vervullen premiedagen vastgesteld. Daarna mogen wel de noodzakelijke premiedagen over de woontijdvakken worden ingekocht. In deze vraag zit dus het belangrijkste aspect van het verschil (en dus ook voor ons om de regeling te begrijpen). Werktijdvakken zijn van belang om de eerste verzekeringsdag en dus de pensioenleeftijd te bepalen en deze tijdvakken mogen ingekocht worden, terwijl woontijdvakken alleen meetellen om te voldoen aan het aantal premiedagen.

33. Wat zijn de voorwaarden waaronder de weduwe en kinderen het Turkse pensioen kunnen blijven ontvangen bij overlijden van de verzekerde?

Zie vraag 34. De voorwaarden zijn premiedagen, verzekerde periode en de leeftijd (deze zijn overzichtelijk in de tabellen vermeld).

34. Geeft een WAO/WIA-tijdvak een ander recht dan een werktijdvak?

WIA/WAO-tijdvakken (met een afkeuring van 80-100%) worden in Turkije gezien als werktijdvakken.

35. Geven andere uitkeringen zoals Zw/Ww geen recht op inkoop Turks pensioen?

Ziektewet- en WW- (werkloosheids) tijdvakken worden ook beschouwd als werktijdvakken.

36. Geeft WAO/WIA met een percentage minder dan 80-100 geen recht op inkooppensioen? M.a.w. geen opgave nodig daarvan (bijv periodes van 15-25 zonder daarnaast te werken)?

WIA/WAO-tijdvakken met een afkeuring onder 80-100% worden niet beschouwd als werktijdvakken. Ze kunnen wel ingekocht worden net zo als woontijdvakken. Ze “doen” dus niet mee voor het vaststellen van de eerste verzekeringsdag op grond waarvan de pensioengerechtigde leeftijd wordt vastgesteld. Dat zal in de praktijk nooit voorkomen, omdat aan een WAO of WIA een periode van arbeid vooraf moet gaan.

37. Is het bij 80-100 %-afkeuring ook van belang dat de verzekerde volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is (IVA)?

Nee, 80-100 %-afkeuring en IVA worden als gelijksoortig beschouwd.

38. Is er ook pensioen in te kopen voor gewerkte periodes vóór iemands 18e jaar?

Iemand kan vanaf zijn/haar 18e jaar zowel woon- als werktijdvakken inkopen. Tijdvakken voor het 18e jaar kunnen niet ingekocht worden.

39. Is het dus ook belangrijk om een verschil te weten tussen gewerkte tijdvakken en zelfstandige arbeid? Wat voor invloed heeft een zelfstandig tijdvak eigenlijk? Op hoogte pensioen?

De periode dat iemand als een zelfstandige werkzaam is geweest, wordt niet gezien als een werktijdvak maar wel als een woontijdvak. Het is zeker belangrijk of het om een woon- of werktijdvak gaat. Werktijdvakken zijn van belang voor het vaststellen van de pensioengerechtigde leeftijd en over woon- en werktijdvakken kan pensioen ingekocht worden als zijnde een premiedag.

40. Hoe werkt het vervroegen van de begindatum van de verzekering door het opgeven van werktijdvakken?

Als de begindatum eerder kan worden vastgesteld door bijvoorbeeld een buitenlands werktijdvak dan kan het pensioen op eerdere leeftijd toegekend worden en hoeft er minder premie betaald te worden.

Voorbeeld:

In de tabel wordt vermeld dat bij een begindatum van de verzekering tussen 09-09-1976 tot 23-05-1979 een man op 44-jarige leeftijd met 5000 premiedagen pensioen toegekend kan krijgen. Als de eerste gewerkte dag tussen 24-11-1998 en 08-09-1999 ligt, gaat deze man op 58-jarige leeftijd en na 5975 premiedagen met pensioen.

Dus stel dat betrokkene in Turkije is gaan werken op 1-12-1998, dan zou hij door moeten werken tot zijn 58ste waarbij hij tenminste 5975 premiedagen moet hebben opgebouwd. Als hij nu kan aantonen dat hij in Nederland is gaan werken op bijvoorbeeld 1-1-1977, dan kan hij al op zijn 44e met pensioen als hij “slechts” 5000 premiedagen heeft opgebouwd.

Stel dat hij gestopt is in Nederland met werken op 1-1-1979 maar wel heeft gewoond (of een WAO heeft ontvangen) tot 30-11-1999 dan geldt het volgende:

Voor het bepalen van de pensioengerechtigde leeftijd geldt zijn 1e dag van werktijdvakken dat is dus 1-1-1977. Hij kan dus met pensioen op zijn 44e. De volledige periode van werk- en woontijdvakken van 1-1-1977 tot en met 30-11-99 (22 jaar 11 maanden) kan hij als premiedag inkopen. Dit zijn 22×360 en $11 \times 30 = 8250$ premiedagen. Alleen al door zijn Nederlandse tijdvakken in te kopen heeft hij al voldoende premiedagen om met pensioen te gaan.

Bij dit voorbeeld is duidelijk hoe belangrijk de eerste gewerkte dag en het werktijdvak kunnen zijn. In dit voorbeeld wordt de ingangsdatum van het pensioen met 14 jaar vervroegd.

Belangrijk verschilpunt met Nederland is dat in Turkije de pensioenleeftijd wordt vastgesteld op basis van de eerste arbeidsdag. Deze vastgestelde pensioenleeftijd wijzigt niet meer. Ook in Turkije gaat de pensioenleeftijd omhoog maar dat gebeurt dus op basis van de startdatum van de verzekering en niet op basis van de geboortedatum. Als iemand toetreedt tot de pensioenverzekering weet hij wanneer hij met pensioen gaat. Dit verandert niet.

41. Waarom is er een verschil in de tabel tussen mannen en vrouwen?

Er is een verschil tussen mannen en vrouwen, omdat vrouwen eerder met pensioen kunnen. De pensioengerechtigde leeftijd verschilt dus op basis van geslacht.

Colofon

Uitgave

Onderzoek Vermogen Buitenland

Inlichtingen

IBF@uwv.nl

020 - 752 41 75

Auteurs

Yvonne Kokx en medewerkers van het Bureau voor Sociale Zaken in Ankara

Disclaimer

Aan de hiervoor geleverde informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Bijlage

TABEL VOOR MANNEN			
EERSTE VERZEKERINGSDAG	TOTAAL BENODIGDE VERZEKERINGSPERIODE	BENODIGDE LEEFTIJD	BENODIGDE PREMIEDAGEN
08.09.1976 en daarvoor	25	geen	5000
09.09.1976-23.05.1979	25	44	5000
24.05.1979-23.11.1980	25	45	5000
24.11.1980-23.05.1982	25	46	5075
24.05.1982-23.11.1983	25	47	5150
24.11.1983-23.05.1985	25	48	5225
24.05.1985-23.11.1986	25	49	5300
24.11.1986-23.05.1988	25	50	5375
24.05.1988-23.11.1989	25	51	5450
24.11.1989-23.05.1991	25	52	5525
24.05.1991-23.11.1992	25	53	5600
24.11.1992-23.05.1994	25	54	5675
24.05.1994-23.11.1995	25	55	5750
24.11.1995-23.05.1997	25	56	5825
24.05.1997-23.11.1998	25	57	5900
24.11.1998-08.09.1999	25	58	5975
09.09.1999-herziening	—	60	7000
Herziening geldig tot 2035	—	60	9000 (gefaseerd oplopend)
Na 2035 verdere stijging pensioenleeftijd oplopend van 60 tot 65 jaar			

